

WARUNKI ŻYCIA

■ Bezpieczeństwo

Programy na rzecz bezpieczeństwa

Podejmowane w Poznaniu działania na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców i ograniczenia przestępczości oraz przeciwdziałania zagrożeniom, wynikają z „Miejskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”. W ramach jego wdrażania realizowano programy kierunkowe we współpracy z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską Miasta Poznania i Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej oraz innymi jednostkami i instytucjami odpowiedzialnymi za szeroko pojęte bezpieczeństwo.

W 2014 r. w zakresie działań prewencyjnych kontynuowano program „Seniorzy – bezpieczeństwo osobiste”. Dla seniorów zorganizowano 19 spotkań, które stały się okazją do wskazania zagrożeń na jakie narażane są osoby w starszym wieku oraz wymiany doświadczeń. Kontynuowano również program „Bezpieczna dzielnica – bezpieczny mieszkaniec”, umożliwiający nawiązanie współpracy z mieszkańcami i radami osiedli w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz poznanie problemów i obaw społeczności lokalnych. Do młodzieży skierowane były programy: „Szkoła wolna od narkotyków i przemocy”, którego celem było przeciwdziałanie zażywaniu substancji psychoaktywnych oraz demoralizacji, „Poznań promuje sztukę nie wandalizm”, którego ideą było ograniczenie malowania graffiti w miejscach niedozwolonych poprzez wskazanie 22 miejsc przeznaczonych do tego celu oraz „Wiem jak ratować życie”, służący pogłębieniu wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy. W 2014 r. rozpoczęto nowe projekty, mające poprawić bezpieczeństwo, tj. „Kibicuj bezpiecznie”, podejmujący działania w kierunku bezpiecznego i odpowiedzialnego kibicowania oraz „Poznański rower – bezpieczny rower”, w ramach którego znakowano rowery i wprowadzano je do policyjnej ewidencji.

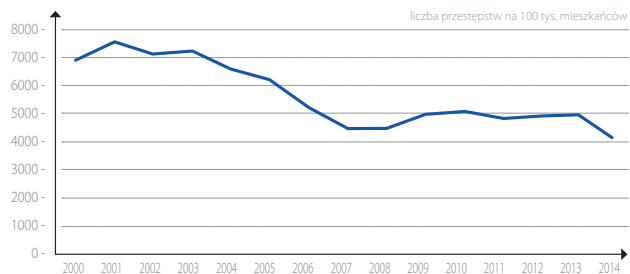
W obszarze zarządzania kryzysowego opracowano nowy „Plan operacyjny ochrony przed powodzią dla miasta Poznania”. Ponadto podpisano, m.in. z 16 szkołami i placówkami oświatowymi, porozumienia w sprawie zabezpieczenia 3,2 tys. miejsc czasowego pobytu dla ewakuowanych mieszkańców w przypadku wystąpienia sytuacji zagrażającej ich życiu i zdrowiu.

Do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w Poznaniu przyczynia się monitoring wizyjny, który dzięki szybkiemu przepływowi informacji usprawnia zarówno pracę straży miejskiej, jak i policji oraz zwiększa szansę wykrycia przestępstw i wykroczeń już w momencie ich popełniania. Na koniec 2014 r. system monitoringu w Poznaniu obejmował 6 centrów utworzonych na terenie komisariatów policji, liczących łącznie 454 kamery. W ciągu całego roku obsługa monitoringu zaobserwowała 8,7 tys. sytuacji bądź zdarzeń, wymagających interwencji.

Przestępczość w statystyce policyjnej

W 2014 r. w Poznaniu zgłoszono 22,7 tys. przestępstw, tj. o 16,7% mniej niż w 2013 r. Spadek przestępstw zanotowano we wszystkich kategoriach, m.in. kryminalnych o 14,8%, gospodarczych o 16%,

Przestępstwa stwierdzone w Poznaniu

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Poznaniu

drogowych o 32,8% (w tym liczba wypadków zmniejszyła się o 15,4% oraz ich ofiar – o 14%). W strukturze przestępstw dominowały przestępstwa kryminalne (84,1%). Udział przestępstw gospodarczych wyniósł 10,5%, a drogowych – 3,7%. Policjanci z Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu w 2014 r. interweniowali 77,9 tys. razy, zatrzymali 7 tys. sprawców przestępstw w momencie ich popełniania i nałożyli 38 tys. mandatów karnych. Ogólny wskaźnik wykrywalności przestępstw w 2014 r. utrzymał się na ubiegłorocznym poziomie i wyniósł 52,1%, przy czym wyższą niż w roku

ubiegłym wykrywalność uzyskano w przypadku przestępstw związanych z uszkodzeniem ciała, bójek i pobicie rozbójniczych oraz przestępstw gospodarczych. Najwięcej przestępstw w 2014 r. stwierdzono na terenie Nowego Miasta i Grunwaldu. Do miejsc najbardziej zagrożonych przestępczością należały ulice: Głogowska, Półwiejska, Dworcowa oraz os. Piastowskie i Al. Solidarności. W tych rejonach najczęściej popełnianymi przestępstwami były kradzieże (34,8%) i kradzieże z włamaniem (11,9%).

W ramach współpracy Miasta Poznania z policją kolejny rok z rzędu uruchomiono 2 tys. dodatkowych patroli ukierunkowanych na przeciwdziałanie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz sprzedaży alkoholu nietrzeźwym i nieletnim. Dążąc do zwiększenia efektywności w tym zakresie, policjanci realizowali czynności także w patrolach nieumundurowanych. Ponadto Miasto Poznań sfinansowało nagrody dla policjantów, którzy zatrzymali sprawców przestępstw tzw. samochodowych, okołosamochodowych, rozbójniczych oraz nielegalnego graffiti w momencie ich popełniania. Wiele działań policji, w tym realizowanych we współpracy m.in. ze społecznościami lokalnymi oraz Miastem Poznań, wynikało z programów, takich jak: „Bezpieczne Miasto” oraz „Bezpieczna i przyjazna szkoła”. Obejmowały one działania dotyczące bezpieczeństwa seniorów, kobiet, dzieci, ograniczenia kradzieży rowerów oraz przeciwdziałania narkomanii. Policjanci, wspólnie z innymi jednostkami, uczestniczyli również w patrolach organizowanych w ramach projektów ograniczających zjawisko żebractwa („Powrót z ulicy” oraz „Ograniczenie żebractwa osób dorosłych na terenie miasta Poznania”) oraz ukierunkowanych na pomoc bezdomnym.

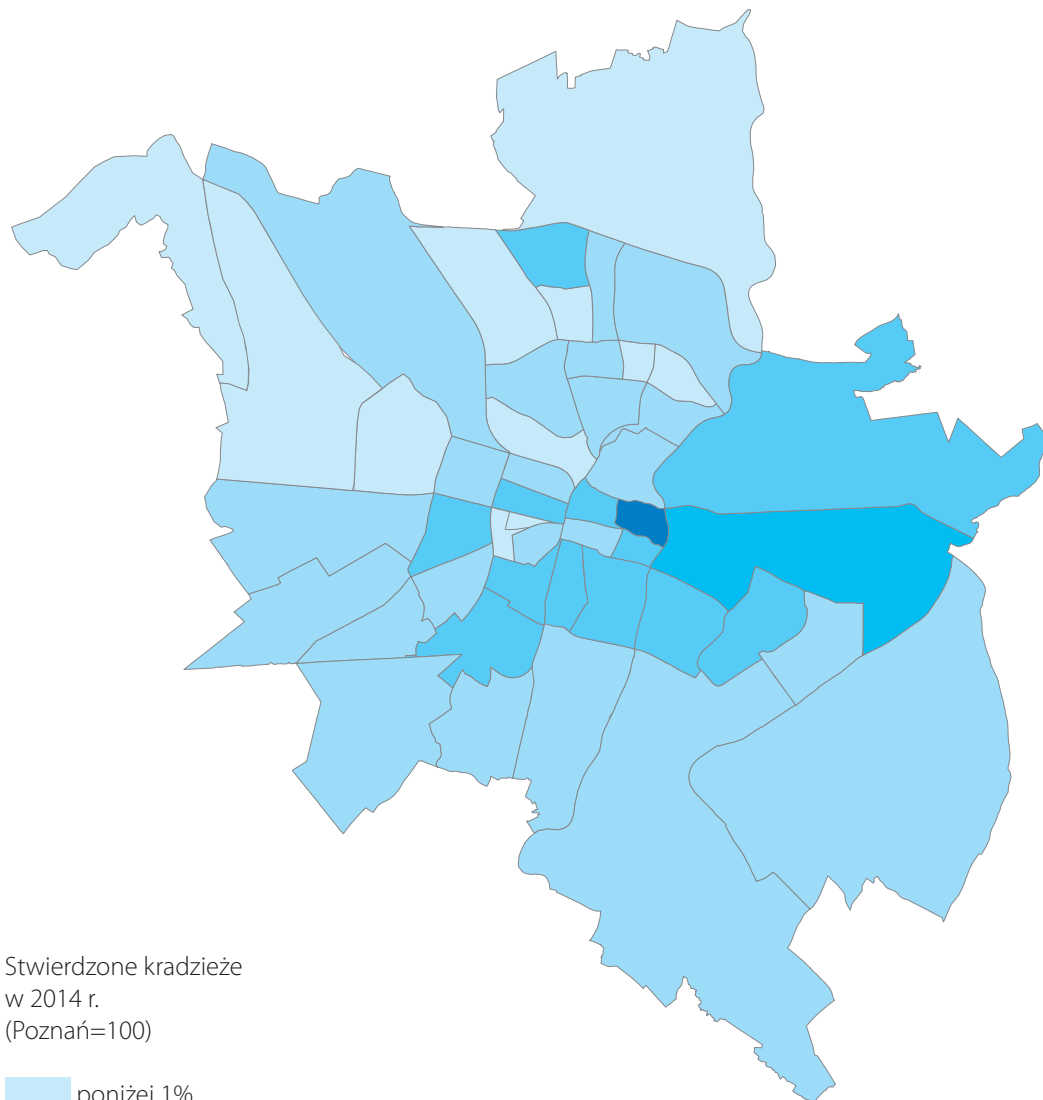
Działania Straży Miejskiej Miasta Poznania

Działalność Straży Miejskiej Miasta Poznania koncentrowała się przede wszystkim na utrzymaniu porządku publicznego i czystości oraz reagowaniu na niewłaściwe zachowania.

W 2014 r. Straż Miejska Miasta Poznania przyjęła 50,9 tys. zgłoszeń o różnego rodzaju zagrożeniach bądź nieprawidłowościach. Najwięcej z nich, tj. 49,7%, dotyczyło nieprawidłowości w ruchu drogowym, 9,9% wynikało z zaniedbań w zakresie czystości i zakłócenia porządku, 9,2% związanych było z awariami i uszkodzeniami infrastruktury miejskiej, 8,4% dotyczyło zwierząt. Do licznych zgłoszeń wymagających interwencji zaliczyć należy również przypadki związane z nadużyciem alkoholu oraz bezdomnością. Dla mieszkańców uciążliwym problemem okazały się niewłaściwie zaparkowane pojazdy,

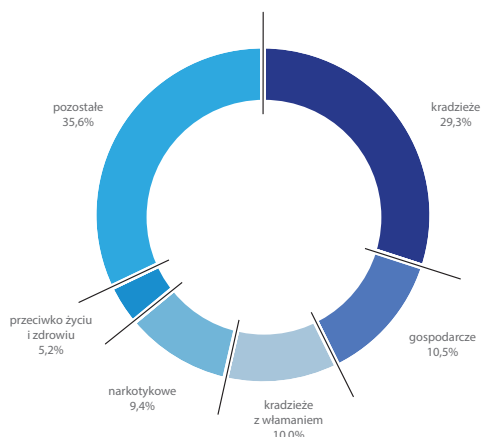

Przestępczość w Poznaniu. Kradzieże

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Poznaniu

Struktura przestępstw stwierdzonych wg rodzaju w 2014 r. w Poznaniu

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Poznaniu

placówkach oświatowych i ich otoczeniu skierowano wyspecjalizowaną grupę strażników, podejmujących działania wspólnie z pedagogami przede wszystkim ze szkół podstawowych, gimnazjalnych, a także w mniejszym stopniu ponadgimnazjalnych, przedszkoli, jak również świetlic środowiskowych i osiedlowych domów kultury. Główne zadania strażników sprowadzały się do udziału w lekcjach wychowawczych, podczas których propagowali wśród uczniów dbałość o bezpieczeństwo własne i innych oraz uświadamiali o odpowiedzialności za postępowanie niezgodne z prawem. Również w czasie letnich wakacji strażnicy przeprowadzali działania prewencyjne we współpracy z organizatorami wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Ponadto strażnicy współpracowali z instytucjami, urzędami i organizacjami w zakresie ochrony dzieci przed zagrożeniami zewnętrznymi spoza szkoły i środowiska.

Wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Poznaniu oraz policją, strażnicy prowadzili działania na rzecz pomocy bezdomnym oraz zapobiegające żebractwu. W 2014 r. ujawniono

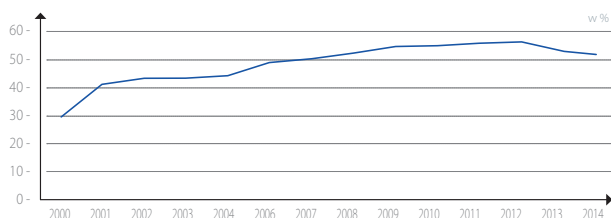
w efekcie czego strażnicy podjęli 31,2 tys. postępowań. Najwięcej takich miejsc znajdowało się na Starym Mieście.

Szczególnym nadzorem strażnicy objęli obszary, w których występowały zjawiska wpływające negatywnie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, m.in. takie jak: spożywanie alkoholu, niewłaściwe zachowanie oraz zaśmiecanie. Do miejsc wymagających eliminowania tego rodzaju zjawisk należały tzw. Deptak Dębiecki i jego okolica, pętla autobusowa na Dębcu oraz otoczenie posesji przy ul. Hetmańskiej 102.

Strażnicy współpracowali ze wszystkimi jednostkami pomocniczymi – osiedlami. Do bezpośredniego kontaktu z poszczególnymi osiedlami wyznaczono 16 „Naszych strażników”, którzy w 2014 r. na 355 wskazanych problemów, rozwiązali 235.

Z kolei do zapewnienia bezpieczeństwa w ok. 200

Wykrywalność przestępstw w Poznaniu

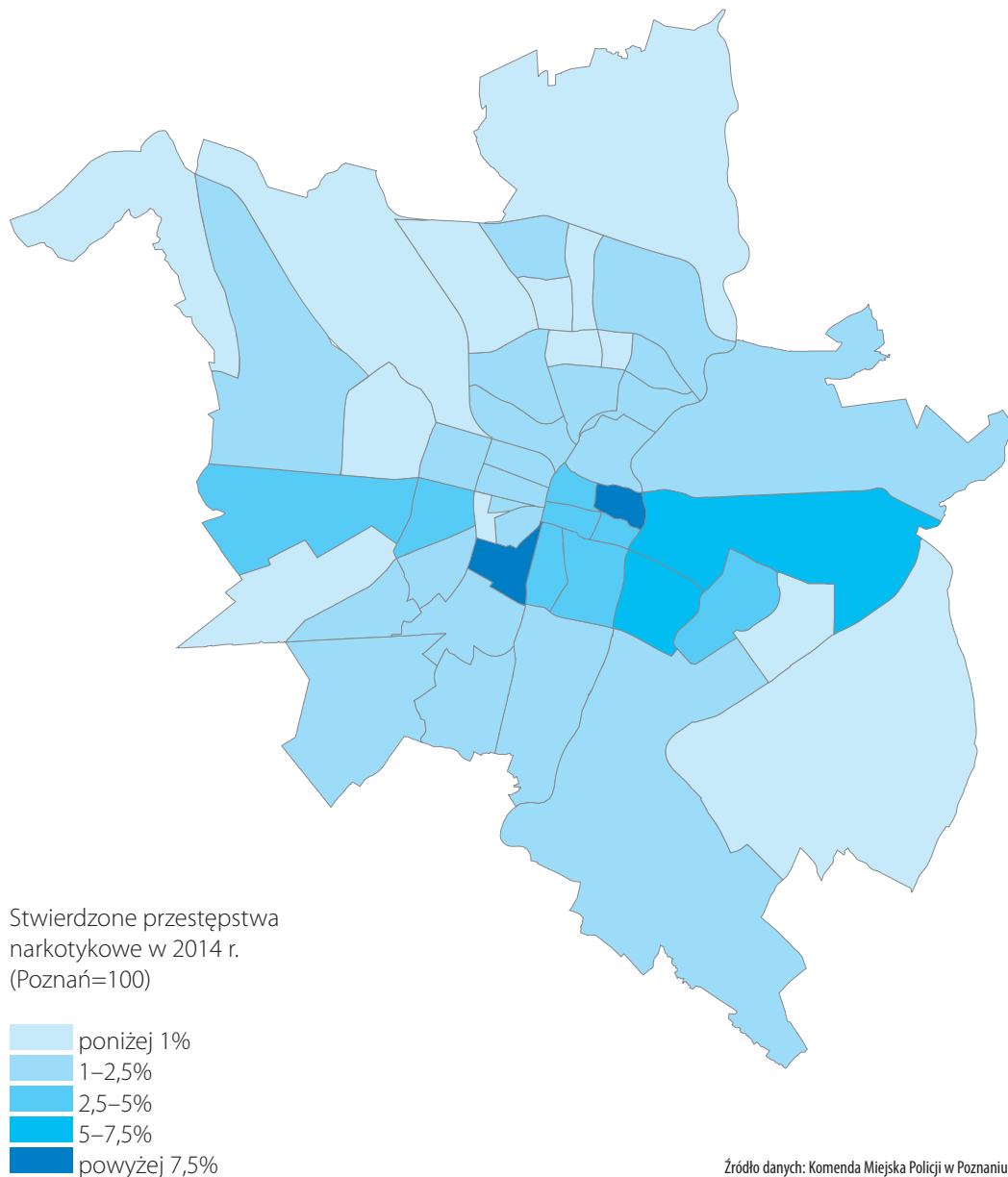

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Poznaniu

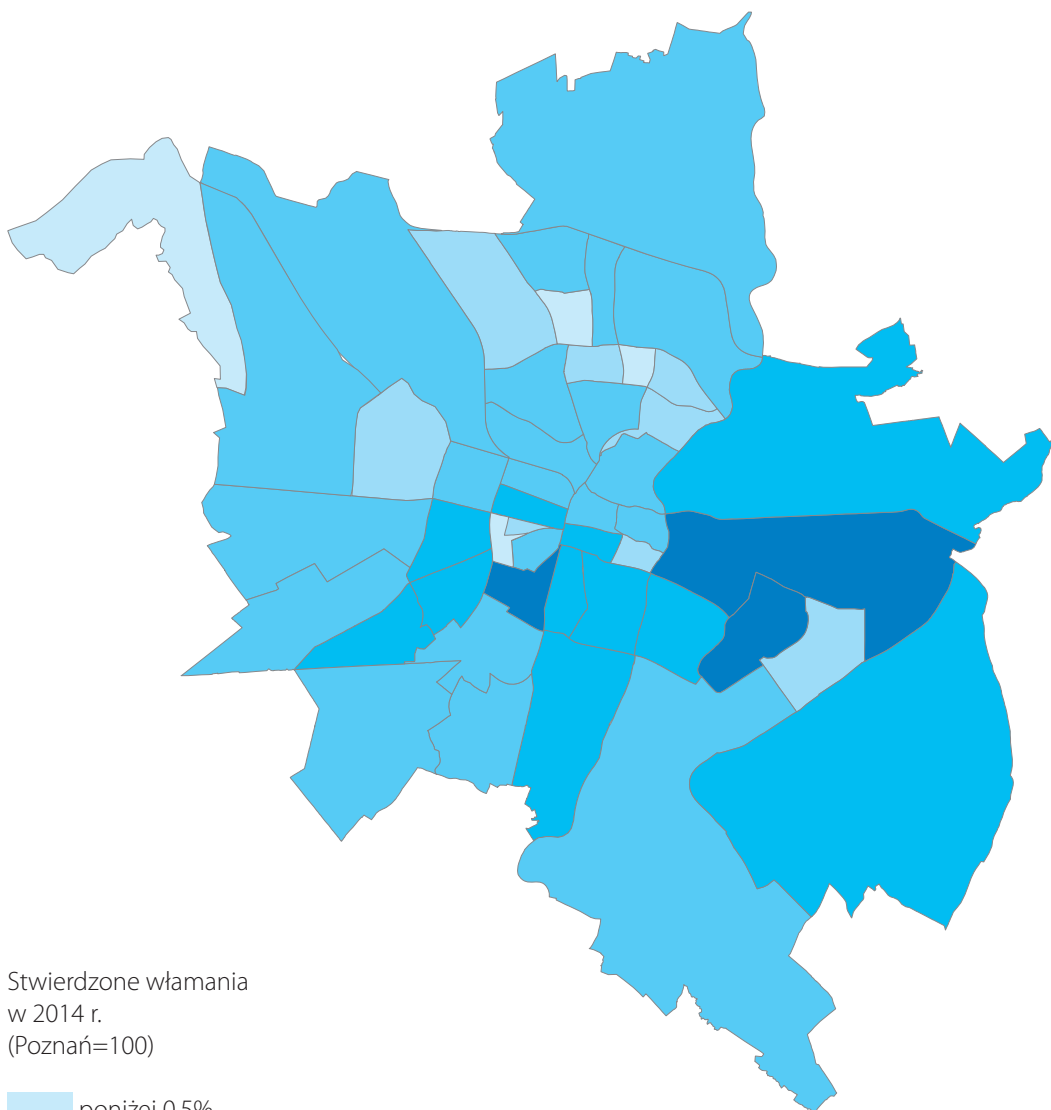
527 osób żebrzących, najczęściej na skrzyżowaniach o dużym natężeniu ruchu, a także w okolicach dużych sklepów oraz kościołów. Istotnym elementem działalności straży miejskiej jest utrzymanie odpowiedniej estetyki w mieście. W trakcie patrolowania terenów potencjalnie zagrożonych zaśmieceniem w 2014 r. strażnicy ujawnili 532 nielegalne wysypiska. Ponadto liczne przypadki zaniedbań sanitarnych i porządkowych odnotowano w rejonie Starego Miasta.

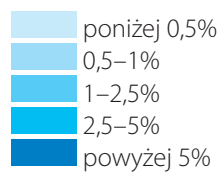
Przestępczość w Poznaniu. Przestępstwa narkotykowe

Przestępczość w Poznaniu. Włamania

Stwierdzone włamania
w 2014 r.
(Poznań=100)

Źródło danych: Komenda Miejska Policji w Poznaniu

Działania straży pożarnej

Straż pożarna w 2014 r. na terenie Poznania odnotowała ponad 4,4 tys. zdarzeń, w tym 1,4 tys. pożarów, 2,2 tys. miejscowych zagrożeń oraz 0,8 tys. fałszywych alarmów. Liczba pożarów, w porównaniu z 2013 r., zwiększyła się o 5,7%. Najwięcej pożarów dotyczyło obiektów mieszkalnych (26,5%), a ich przyczyną w ponad 60% była nieostrożność mieszkańców. Nieznacznie, tj. o 0,9%, zmniejszyła się liczba miejscowych zagrożeń, wśród których przeważały wypadki drogowe.

Wśród najważniejszych zadań inwestycyjnych straży pożarnej należy wymienić: zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego, samochodu operacyjnego, kamery termowizyjnej, agregatu oddymiającego oraz sprzętu ratownictwa chemicznego.

■ Środowisko

Powierzchnia

Poznań usytuowany jest w przełomie doliny Warty. Powierzchnię miasta cechuje dość urozmaicone ukształtowanie terenu. Najniżej położonym obszarem miasta jest dno Warty znajdujące się na wysokości 45 m n.p.m., a najwyższym punktem – Góra Moraska wznosząca się na wysokość 154 m n.p.m.

Powierzchnia miasta wynosi 261,9 km². Rozpiętość granic administracyjnych Poznania na osi północ – południe wynosi ok. 23 km, a na osi wschód – zachód ok. 24 km. Poznań stanowi centralną część aglomeracji poznańskiej. Miasto graniczy z 11 gminami powiatu poznańskiego, w tym z 2 miastami – Luboniem i Swarzędzem.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną Poznania wyróżniają: układ klinowo-pierścieniowy zieleni, ramowy system komunikacyjny oraz obszar Śródmieścia z wyodrębnionym centrum. Pod względem zagospodarowania przestrzeni miasta w 2014 r. największą część zajmowały obszary zabudowane i zurbanizowane (44,6% – 11,7 tys. ha), w tym tereny mieszkaniowe (3,3 tys. ha), tereny komunikacyjne (3,5 tys. ha), obiekty i tereny przemysłowe (1,1 tys. ha). Tereny zieleni, tj. lasy, powierzchnie zadrzewione i zakrzewione, łąki, pastwiska, ogrody działkowe, parki i inne tereny rekreacyjne, zajmowały w Poznaniu około 6,1 tys. ha, co stanowiło 23,2% jego obszaru. W granicach miasta znajdują się 4 jeziora, w tym naturalne zbiorniki – Jezioro Kierskie (o powierzchni 288 ha) i Jezioro Strzeszyńskie (o powierzchni 35 ha) oraz sztuczne – Jezioro Maltańskie (o powierzchni 64 ha) i Jezioro Rusalka (o powierzchni 36,7 ha). Ponadto w parkach i na terenach zieleni znajdują się liczne stawy.

W strukturze własnościowej grunty komunalne wraz z przekazanymi w użytkowanie wieczyste stanowiły 36,9%, a osób fizycznych 28,1% obszaru Poznania. Do Skarbu Państwa należało 26,6%, a do różnych związków, organizacji i osób prawnych – 8,4% powierzchni miasta. W strukturze własnościowej gruntów zachodzą niewielkie zmiany, wynikające ze zmian na rynku nieruchomości oraz prowadzonego procesu uwłaszczeń na terenach miejskich i komunalizacji mienia. W 2014 r. Wojewoda

Wielkopolski wydał decyzje komunalizacyjne potwierdzające nabycie przez Miasto Poznań prawa własności do 434 działek (w 2013 r. – 352) o łącznej powierzchni 105,8 ha (w 2013 r. – 92,2 ha). Kierunki rozwoju przestrzennego, zagospodarowania i zabudowy Poznania wyznacza uchwalone w 2014 r. nowe „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”¹²¹.

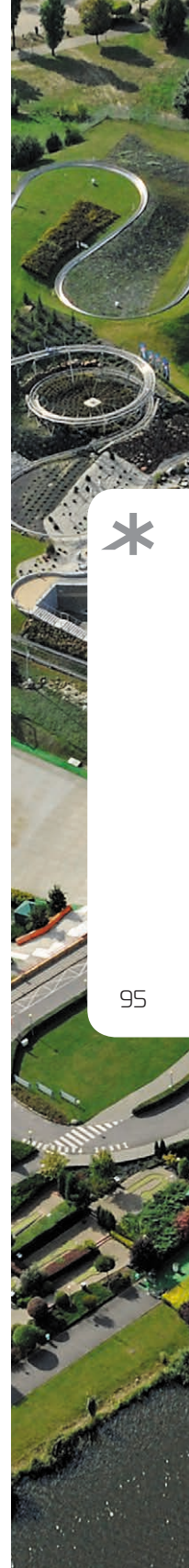
Tereny zieleni

Poznań ma ukształtowaną na przestrzeni ostatnich ok. 100 lat strukturę zieleni opartą o układ klinowo-pięścieniowy, w którym kliny zieleni wykorzystując naturalne ukształtowanie dolin „wdzierają się” do wnętrza miasta, z kolei pierścienie związane są z przedpolami fortów. Układ taki pozwala na łatwy dostęp do zieleni wszystkim mieszkańcom i uznawany jest za rozwiązanie wzorcowe. Udział terenów zieleni w powierzchni miasta wynosi 26% i jest korzystny w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce.

W celu utrzymania równowagi pomiędzy istniejącymi zasobami przyrodniczymi a powiększającą się powierzchnią terenów zurbanizowanych, konieczne jest zachowanie i objęcie ochroną terenów szczególnie cennych przyrodniczo, zwłaszcza tych pokrywających się z istniejącym układem klinowo-pięścieniowym. W Poznaniu systematycznie zwiększa się liczba i powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo, objętych ochroną prawną. W 2014 r. Rada Miasta Poznania przyjęła uchwałę¹²² w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego Darzybór. Liczba form ochrony przyrody wzrosła do 47 (o łącznej powierzchni 1350,17 ha), wśród których znajdują się 2 rezerваты przyrody (Meteoryt Morasko i Żurawiniec), 3 obszary Natura 2000 (Fortyfikacje w Poznaniu, Biedrusko, Dolina Samicy), obszar chronionego krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu”, 7 użytków ekologicznych (Traszkі Ratajskie, Bogdanka I, Bogdanka II, Strzeszyn, Dębina I, Dębina II oraz Darzybór) oraz 34 pomniki przyrody (solitery, grupy drzew i aleje pomnikowe, głązy narzutowe).

Mieszkańcy mogli korzystać w 2014 r. z 44 ogólnodostępnych parków o powierzchni 343 ha oraz 115 zieleńców¹²³ o powierzchni 93 ha, a także z zieleni osiedlowej, zagospodarowanych rekreacyjnie terenów leśnych, ogrodów zoologicznych i dydaktycznych oraz Palmiarni Poznańskiej. Do ogólnodostępnych terenów zieleni zaliczyć należy trawniki o powierzchni 315 ha, 22 cmentarze¹²⁴, 87 rodzinnych ogrodów działkowych¹²⁵ (coraz częściej otwartych dla wszystkich mieszkańców w sezonie wegetacyjnym) oraz zieleń przyuliczną. Na terenach parków i zieleńców znajdowały się łącznie 54 place zabaw dla dzieci, 25 siłowni zewnętrznych, 34 boiska sportowe, 1 skatepark, 6 fontann, 2 wodotryski. Utrzymaniu zieleni w należytym stanie służyło 14 systemów automatycznego nawadniania.

W 2014 r. kontynuowano rewaloryzację parku Karola Marcinkowskiego, parku Cykada, skweru im. Janusza Ziółkowskiego oraz wyremontowano plac zabaw w parku im. Jarogniewa i Izabeli Drwskich. Ponadto w parkach śródmiejskich postawiono 20 stolików szachowych. Na terenie przeznaczonym pod park Rataje (między os. Bohaterów II Wojny Światowej, os. Polan a os. Jagiellońskim) zamontowano oświetlenie, utwardzono alejki, wykonano 5 zatoczek oraz ustawiono 15 ławek. Rozpoczęto również rewitalizację Cmentarza Zasłużonych Wielkopolan. Ponadto opracowano koncepcję zagospodarowania terenu wzdłuż ul. Kościelnej. Przy współpracy z radami osiedli, jako jednostkami pomocniczymi samorządu, m.in. powstał plac zabaw w parku Kasprowicza, zmodernizowano

park Nadolnik, doposażono w infrastrukturę rekreacyjną parki na osiedlach Bolesława Chrobrego, Stefana Batorego i Bolesława Śmiałego oraz utwardzono trakt pieszo-rowerowy na terenie tzw. Glińianek na os. Świerczewo.

W ramach prac konserwacyjno-porządkowych¹²⁶ w 2014 r. zasadzono 405 drzew i 18 tys. krzewów, a także 235 tys. kwiatów. Ponadto wykonywano prace pielęgnacyjne na ogólnodostępnych trawnikach, konserwację małej architektury znajdującej się w parkach i na zieleńcach, a także czynności z zakresu ochrony roślin, utrzymania dróg parkowych i schodów terenowych. Prowadzono również działania ratujące drzewa (cenne z przyrodniczego i społecznego punktu widzenia), interwencyjne zabiegi chemiczne oraz cięcia prześwietlające 3,8 tys. koron drzew. Realizacja zadania pn. „Bezpieczne przestrzenie” skutkowałą uporządkowaniem terenów parków i zieleńców przy ulicach: Juraszów, Lotniczej, Żmudzkiej, Kościelnej oraz Nad Wierzbakiem. Wykonano również prace porządkowe i konserwatorskie na grobach wojennych znajdujących się na cmentarzach wojskowych w parku Cytańdela, a także na cmentarzach komunalnych oraz parafialnych, dzięki dofinansowaniu przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

W lasach komunalnych, zajmujących powierzchnię 2469 ha¹²⁷, prowadzono niezbędne zabiegi z zakresu hodowli i ochrony lasu, planowych cięć, ochrony przeciwpożarowej oraz zagospodarowania rekreacyjnego. Na ich terenie znajdowały się łącznie 84 obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe (place gier i zabaw, polany rekreacyjne, stok saneczkowy, punkty widokowe, drogi i ścieżki rekreacyjne, drogi konne, ścieżki przyrodniczo-leśne, trasy badawczo-edukacyjne, siłownie zewnętrzne) oraz 17 parkingów leśnych. Istotnymi przedsięwzięciami w obszarze miejskiej gospodarki leśnej były rozpoczęte w 2014 r. monitoring stanu lasów oraz rewitalizacja zagrożonego Rezerwatu Żurawiniec. Projekty te realizowane są we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym oraz Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Monitoring lasów, prowadzony na podstawie 215 stałych powierzchni obserwacyjnych, to pierwsze tego rodzaju przedsięwzięcie w lasach miejskich w Polsce. Obserwacje umożliwią pełną ocenę stanu lasu, co pozwoli na prowadzenie lepszej gospodarki leśnej, nieustannie poprawiającej jakość środowiska leśnego. W celu ratowania Rezerwatu Żurawiniec, Miasto Poznań powołało interdyscyplinarny zespół specjalistów. Intensywnie rozwijające się wokół Lasu Piątkowskiego budownictwo mieszkaniowe oraz wysoka antropopresja, znacząco wpływają na obniżanie poziomu wód gruntowych i zachwianie równowagi wodnej, powodując degradację cennego przyrodniczo torfowiska przejściowego. Wykorzystanie retencji wód dla Rezerwatu Żurawiniec, którego lokalizacja jest unikatowa w skali kraju, może być dobrym przykładem wykorzystania retencji dla ratowania innych zagrożonych obszarów.

Powiększyła się kolekcja roślin w Palmiarni Poznańskiej m.in. o cenne okazy: *Cycas rumphii*, *Ficus umbellata* oraz *Crassula ovata*. Z kolei w Starym Zoo utworzono wybieg dla surykatek, a w Nowym Zoo otwarto azyl dla niedźwiedzi, w którym zamieszkały 3 osobniki. Prowadzono także prace modernizacyjne instalacji wewnątrz pawilonów. Ogrody zoologiczne oraz Palmiarnię Poznańską w 2014 r. odwiedziło łącznie 525 tys. osób, tj. o 7,3 tys. więcej niż rok wcześniej, przy czym zwiększyła się liczba gości Palmiarni Poznańskiej (o 7%), a nieznacznie zmniejszyła się liczba zwiedzających ogrody zoologiczne (o 1,2%). W celu uatrakcyjnienia oferty w Palmiarni Poznańskiej oraz w pobliskim parku Wilsona zorganizowano 63 imprezy wystawiennicze i artystyczne, natomiast w ogrodach zoologicznych 148 imprez.

Wody powierzchniowe i podziemne

Ochronie i poprawie stanu wód powierzchniowych służyły realizowane przez Miasto Poznań w 2014 r. inwestycje, polegające na odmuleniu 2 Stawów Strzeszyńskich i usunięciu z nich namulów o objętości 950 m³ (w ramach prac związanych z biologiczną odnową wód Bogdanki) oraz renowacji Stawu Brovarnego położonego w ciągu wód Cybiny, polegającej na jego oczyszczeniu z namulów o objętości 2 tys. m³. Podczas prac renowacyjnych, prowadzonych w sposób umożliwiający zachowanie siedlisk płazów, gadów oraz ssaków, zbiorniki oczyszczano także z odpadów. W efekcie tych działań zwiększono ich pojemność retencyjną, a tym samym wzmocniono ochronę przed lokalnymi podtopieniami. Poprawiono stabilizację poziomu wód gruntowych oraz odtworzono zdolność samooczyszczania wód powierzchniowych, w tym część układu zabezpieczającego przed zanieczyszczeniami Jezioro Maltańskie oraz Jezioro Rusałka. Prowadzono także konserwację i odbudowę rowów, cieków i zbiorników wodnych małej retencji oraz budowli hydrotechnicznych¹²⁸.

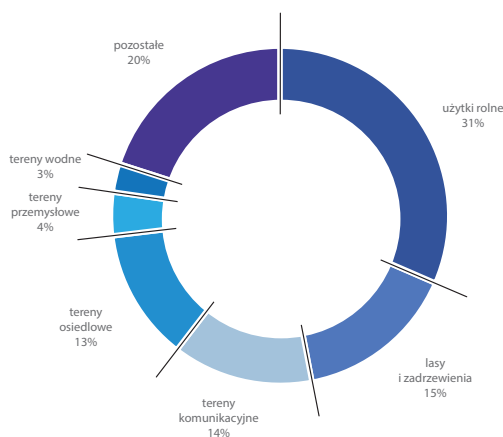
Podejmowano działania poprawiające stan wód Jeziora Strzeszyńskiego i jego dopływów – miejsca przeznaczonego do kąpeli ludności. W celu ustalenia potencjalnych źródeł zanieczyszczeń przeprowadzono badanie jakości wody w dopływach w zlewni jeziora. Na wodach Jeziora Strzeszyńskiego wykonano zabiegi mobilnej aeracji pulweryzacyjnej z precyzyjną inaktywacją fosforu.

Miasto Poznań prowadziło stały nadzór administracyjny nad udokumentowaniem zasobów eksploatacyjnych dla ujęć wód podziemnych i jakością tych wód na terenach inwestycyjnych. Monitorowano także przebieg badań jakości środowiska gruntowo-wodnego, którego stan (wg wyników raportów) nie uległ pogorszeniu. W 2014 r. przeprowadzono przeglądy eksploatacji pod względem ilościowym i jakościowym 10 ujęć wód podziemnych, w wyniku czego 2 ujęcia przeznaczono do likwidacji, dla 3 wygaszono lub cofnięto pozwolenie na pobór wód, a dla 1 ujęcia zmieniono warunki eksploatacji. W ramach kontroli odprowadzanych ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych lub urządzeń odprowadzających ścieki opadowe do wód i ziemi, sprawdzono 70 podmiotów generujących tego typu ścieki. Dzięki podjętym działaniom zakłady uzyskiwały stosowne pozwolenie prawno-wodne lub zweryfikowano warunki odprowadzania ścieków¹²⁹.

Dla potrzeb wykorzystania ciepła Ziemi, jako źródła energii odnawialnej, do ogrzewania obiektów budowlanych (w tym użyteczności publicznej, handlowych oraz domów jednorodzinnych), przyjęto do realizacji 8 projektów na wykonanie 117 odwiertów wiertniczych (w sumie ok. 16,2 tys. m wierceń).

Poznań zajmuje 10. miejsce (na 198) w skali kraju pod względem zagrożenia środowiska ściekami.

Struktura powierzchni Poznania w 2014 r.

Źródło danych: Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną do 2015 r. stan wszystkich wód powierzchniowych ma być dobry. Stan wody Warty w Poznaniu nadal wymaga poprawy. Klasa elementów fizykochemicznych wykazuje potencjał poniżej dobrego, podobnie klasa elementów chemicznych wykazuje stan poniżej dobrego.

Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza w aglomeracji poznańskiej w 2013 r.¹³⁰ pogorszyła się pod względem stężenia¹³¹ dwutlenku siarki oraz tlenku węgla, ale poziom tych substancji mieścił się w dopuszczalnych normach. Poprawiły się natomiast pozostałe najważniejsze wskaźniki, dotyczące stężenia głównych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Normę przekroczyło stężenie pyłu zawieszonego (pył drobny PM10), stężenie benzo(a)pirenu oraz stężenie ozonu w badaniu 8-godzinny. W badaniu 24-godzinny stężenie pyłu PM10 wynosiło przeciętnie $50,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (przy normie $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), stężenie benzo(a)pirenu – $2,2 \text{ ng}/\text{m}^3$ (przy normie $1 \text{ ng}/\text{m}^3$), a stężenie ozonu – $135 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (przy normie $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$). W ciągu ostatnich dwóch lat odnotowano w Poznaniu zmniejszenie poziomu stężenia pyłu zawieszonego PM2,5, które obecnie mieści się w granicach normy. Wyniki te stały się podstawą sporządzania przez Wielkopolski Inspektorat Ochrony Środowiska corocznych ocen czystości powietrza niezbędnych do dokonania klasyfikacji stref zamieszkania wg kryteriów ochrony zdrowia. Strefę obejmującą Poznań we wszystkich klasach wynikowych (z wyjątkiem wskaźnika PM10 oraz stężenia benzo(a)pirenu) zakwalifikowano do najwyższej kategorii A. Poziom benzo(a)pirenu oraz PM10 kwalifikował Poznań do najniższej klasy C. Przyczyną powyższego zaklasyfikowania było przede wszystkim częste występowanie ponadnormatywnych stężeń pyłu PM10 w okresie grzewczym, związane ze stosowaniem indywidualnych systemów grzewczych opartych na spalaniu paliwa stałego w warunkach tzw. niskiej emisji, oraz z występowaniem niekorzystnych warunków meteorologicznych (szczególnie przy braku wiatru).

W 2013 r. odnotowano spadek emisji substancji gazowych (o 1,8%) oraz pyłowych (o 9%) z poznańskich zakładów przemysłowych. Zmniejszenie emisji odnotowano w przypadku wszystkich najważniejszych zanieczyszczeń gazowych, m.in. tlenków azotu, dwutlenku siarki i dwutlenku węgla. Poznań znalazł się na 19. miejscu (niekorzystny wzrost o jedną pozycję w ciągu roku) wśród 150 miast o dużej skali zagrożenia emisją zanieczyszczeń powietrza. Warto podkreślić, że dzięki zastosowanym w Poznaniu urządzeniom do redukcji wytworzonych substancji, znaczna ich część nie dostaje się do powietrza. W 2013 r. zatrzymano 99,6% pyłów i ponad 1/5 substancji gazowych (bez CO_2).

Klimat akustyczny

Mimo iż hałas komunikacyjny obejmuje coraz większe obszary miasta, maksymalne rejestrowane wartości równoważnego poziomu hałasu ulegają obniżeniu. Trend ten potwierdziła najnowsza mapa akustyczna dla Poznania opracowana w 2012 r. Wynika z niej, iż w 2012 r. w stosunku do 2007 r. odnotowano spadek zarówno poziomu hałasu drogowego (o ok. 5 dB w porze dziennej oraz o ok. 6 dB w porze nocnej), jak i tramwajowego (o ok. 3 dB w porze dziennej i nocnej). Odnotowano także trzykrotny spadek liczby mieszkańców narażonych na uciążliwy hałas kolejowy. Do zmniejszenia hałasu przyczyniło się szereg działań, m.in.: wprowadzenie strefy uspokojonego ruchu „Tempo 30”, poprawa stanu technicznego pojazdów i nawierzchni drogowych (m.in. przez zastosowanie cichych nawierzchni typu „colsoft”),

modernizacja torowisk tramwajowych w technologii tzw. „cichego toru”, toczenie kół tramwajowych, zmniejszenie liczby pojazdów ciężkich w centrum miasta, unowocześnienie taboru miejskiego oraz budowa ekranów akustycznych. Coraz większą popularność zdobywa „Poznański Rower Miejski”¹³², a do użytkowania oddawane są kolejne odcinki ścieżek rowerowych, w tym szlaku pieszo-rowerowego „Wartostrada”¹³³. Po przedłużeniu autostrady A2 do Warszawy zwiększyło się natężenie ruchu na poznańskim odcinku autostrady. W prawie wszystkich punktach pomiarowych dochodziło do przekroczenia dopuszczających norm poziomu hałasu w porze nocnej, a sporadycznie także w porze dziennej. Mieszkańcy rejonów ulic: Bukowskiej, Bułgarskiej, Polskiej (rejon Portu Lotniczego Poznań – Ławica) oraz okolic Marlewa, Minikowa i Świerczewa (rejon lotniska wojskowego w Krzesinach) dotkliwie odczuwają hałas lotniczy. W 2012 r. zaczęła obowiązywać uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, określająca zasięg obszaru ograniczonego użytkowania¹³⁴ wokół Portu Lotniczego Poznań – Ławica. Mieszkańcy tej strefy występują z roszczeniami wobec portu lotniczego za utratę wartości swoich nieruchomości oraz uciążliwość związaną z nadmiernym hałasem. Problem ten dotyczy może 3,7 tys. gospodarstw domowych¹³⁵. W związku z oddziaływaniem akustycznym ruchu lotniczego w otoczeniu Portu Lotniczego Poznań – Ławica (w tym na terenach zabudowy mieszkaniowej) od 2011 r. prowadzony jest monitoring hałasów lotniczych. W 2013 r. przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu odnotowano w 3 punktach położonych na zachód od lotniska (w Przeźmierowie). Stwierdzone przekroczenia były stosunkowo niewielkie, za wyjątkiem jednego punktu w porze nocnej.

Odpady komunalne i przemysłowe

Poznań należy do Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (ZM GOAP), do którego oprócz Poznania przystąpiło także 9 gmin (Buk, Czerwonak, Kostrzyn, Kleszczewo, Murowana Goślina, Oborniki, Pobiedziska, Suchy Las i Swarzędz)¹³⁶. Związek przejął zadania własne gmin z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, wprowadzając od 2013 r. nowy system gospodarowania nimi.

W 2013 r. Miasto Poznań i SITA Zielona Energia podpisały umowę w formule partnerstwa publiczno-prywatnego na finansowanie, projektowanie, budowę i eksploatację Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK)¹³⁷, która jest głównym elementem projektu pn. „System gospodarki odpadami dla miasta Poznania”. Oddanie do użytku ITPOK zaplanowano na 2016 r. Projekt jest realizowany przy zastosowaniu hybrydowego modelu finansowania, łączącego wykorzystanie krajowych środków publicznych, środków unijnych i kapitału prywatnego.

Podstawowym elementem systemu gospodarki odpadami jest zbieranie ich w sposób selektywny. Zbiórka makulatury, szkła, tworzyw sztucznych odbywa się na 2 sposoby – w pojemnikach i workach. W Poznaniu funkcjonują 3 Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)¹³⁸, które wspiera tzw. Gratowóz odbierający od mieszkańców zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Do stacjonarnych punktów można dostarczać także odpady wielkogabarytowe (np. meble), sprzęt elektroniczny, odpady budowlane, biodegradowalne, baterie i akumulatory, olej i inne odpady problemowe powstające w gospodarstwie domowym. W 2014 r. zebrano łącznie 7,8 tys. ton odpadów problemowych, w tym 2,6 tys. ton odpadów wielkogabarytowych, 10 ton zużytych baterii, 28 ton przeterminowanych leków i 815 ton zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Dzięki współpracy Miasta

Poznań z Organizacją Odzysku ElektroEko w 2014 r. uruchomiono program „Moje miasto bez elektrośmieci”, w ramach którego bezpośrednio z mieszkań poznańskich bezpłatnie odbierano zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny o dużych rozmiarach. Program usprawnia dotychczasowy system odbioru tego rodzaju odpadów, a efektem jego realizacji w 2014 r. było zebranie 815 ton zużytego sprzętu, w tym również ze szkół oraz poprzez punkty zbierania (PSZOK-i). W ramach kontynuowanej akcji pn. „Poznańskie choinki wracają do środowiska” każdy mieszkaniec mógł bezpłatnie oddać swoje świąteczne drzewko. Ponadto Pogotowie Czystości usunęło 1,1 tys. martwych zwierząt i ptaków, zebrano 42,6 tony odpadów oraz uporządkowało tereny o powierzchni 50,5 tys. m².

Zmieszane odpady komunalne z Poznania kierowane są, do czasu oddania do użytkowania ITPOK-u, na 3 instalacje zastępcze – sortowania odpadów. Jednocześnie część odpadów z Poznania składowana jest na składowisku¹³⁹ w Suchym Lesie o łącznej powierzchni 61,5 ha. Na jego terenie funkcjonują nowoczesny system oczyszczania odcieków ze składowiska oraz elektrownia biogazowa, wykorzystująca powstający samoistnie metan i produkująca ok. 6 MWh energii elektrycznej rocznie. W obrębie składowiska znajduje się również kompostownia, która w 2014 r. przetworzyła ok. 10 tys. ton odpadów ulegających biodegradacji, a wytworzony z nich kompost był sprzedawany jako nawóz organiczny pn. „Agro-Felek”. W oczyszczalni wód odciekowych w 2014 r. zamontowano nowe urządzenia, zwiększające jej wydajność do 60 m³/dobę. Na składowisku zgromadzono 4,92 mln m³ odpadów, wypełniających je w 82,2%. Przewiduje się, że zakończenie jego eksploatacji nastąpi ok. 2028 r.

Działalność kontynuował „Punkt Drugie Życie Przez Powtórne Użycie”¹⁴⁰, umożliwiający pozostawienie przez mieszkańców rzeczy, które mogą być wykorzystane przez innych. Z kolei za pośrednictwem uruchomionego serwisu internetowego e-gratowisko, można zamieszczać ogłoszenia o chęci nieodpłatnego oddania sprawnych urządzeń i innych przedmiotów.

W 2013 r. poznańskie zakłady przemysłowe wytworzyły 456 tys. ton odpadów z sektora gospodarczego szkodliwych dla środowiska (o 18% mniej niż w 2012 r.). Oznacza to, że na 1 km² powierzchni miasta przypadało 1,7 tys. ton odpadów. Mimo iż Poznań zajmuje 2. miejsce (po Koninie) wśród powiatów województwa wielkopolskiego pod względem ilości wytworzonych odpadów przemysłowych, odpady te nie stanowią obecnie poważniejszego zagrożenia dla środowiska. Blisko 98% z nich poddawanych jest odzyskowi lub unieszkodliwieniu, w tym zaledwie 0,6% – składowaniu. Większość odpadów przemysłowych wywożona i przetwarzana jest poza Poznaniem, gdzie są poddawane procesom odzysku (materiałowego lub energetycznego) lub unieszkodliwieniu.

Programy i akcje proekologiczne

Przyjęty przez Radę Miasta Poznania w 2013 r. „Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2013–2016 z perspektywą do 2020 roku”¹⁴¹ wyznacza cele strategiczne, priorytety ekologiczne i kierunki działań na lata 2013–2016 oraz zawiera wykaz szczegółowych zadań z perspektywą do roku 2020. Celem programu jest osiągnięcie najwyższych standardów jakości środowiska, podnoszących jakość życia mieszkańców i jednocześnie nieograniczających rozwoju miasta.

Współpracując z partnerami zewnętrznymi, Miasto Poznań podejmowało liczne inicjatywy skierowane do mieszkańców promujące postawy proekologiczne. Do najważniejszych zorganizowanych w 2014 r. należały: konkurs „Zielony Poznań”¹⁴², program „Kejter też poznaniak”¹⁴³ oraz akcje „Wiosenne

Porządki” i „Sprzątanie Świata”¹⁴⁴. Akcje i kampanie dotyczące właściwego postępowania z odpadami komunalnymi pn. „Kocham, lubię, segreguję” czy „Mam wpływ na ochronę środowiska” przeprowadził również Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”. Wystawy tematyczne¹⁴⁵ oraz wydarzenia edukacyjne i proekologiczne adresowane głównie do dzieci i młodzieży, w tym z niepełnosprawnością¹⁴⁶, zorganizowały Ogród Zoologiczny i Palmiarnia Poznańska. Odbýło się także wiele pogadek edukacyjnych nt. ochrony środowiska i prawidłowego segregowania odpadów. Kontynuowano projekt pn. „Trzymaj ciepło”¹⁴⁷, polegający na bezpłatnych badaniach termowizyjnych wskazujących nieszczelności, przez które tracone jest ciepło w mieszkaniach i domach. Zrealizowano szereg akcji związanych z edukacją ekologiczną (warsztaty, konkursy, prelekcje itp.), dotyczących kształtowania postaw przyjaznych środowisku. Zmianie przyzwyczajęń i zachowań poznańskich kierowców, mających na celu zmniejszenie obciążęńia środowiska, oszczędną eksploatację pojazdu, a także zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego służył program „Eco Driving bezpiecznego Poznania”.

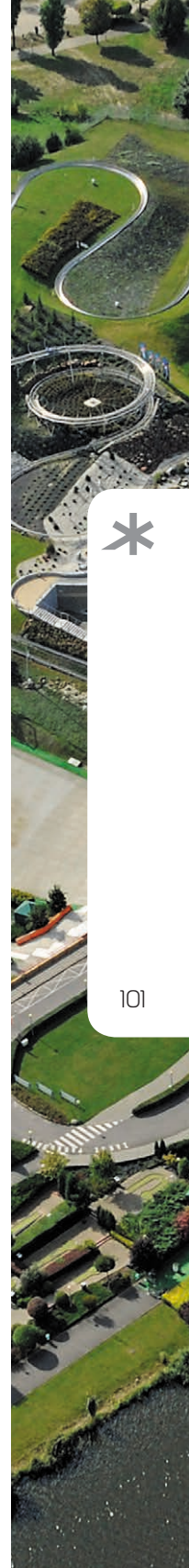
Miasto Poznań kontynuowało realizację międzynarodowego projektu Komisji Europejskiej pn. „Świadomie i sprawiedliwie” (Aware & Fair). Celem projektu, prowadzonego wspólnie z miastami Hanower (partner wiodący), Litomierzyce, Miskolc i Blantyre oraz z Polskim i Niemieckim Stowarzyszeniem Sprawiedliwego Handlu, jest popularyzacja Milenijnych Celów Rozwoju oraz promocja idei i produktów Fair Trade (Sprawiedliwego Handlu) przez wspólne, skoordynowane działania lokalnych samorządów. W 2014 r., po dwóch latach, Poznań odnowił tytuł „Miasta przyjaznego dla Sprawiedliwego Handlu”.

Promocja działań i zachowań proekologicznych realizowana była przede wszystkim za pośrednictwem mediów. W 2014 r. zrealizowano kolejne cykle programów telewizyjnych: „Zielonym do góry” w telewizji TVP Poznań oraz „Zielony Serwis Poznania” w telewizji WTK Poznań, dotyczących działań Miasta Poznania w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody. Na antenie TVP Poznań i WTK Poznań emitowane były również spoty, ostrzegające o emisji szkodliwego pyłu zawieszonego PM10 oraz „Eko-prognozy”, informujące o pogodzie sprzyjającej kumulacji pyłów w powietrzu. Spoty dotyczące zanieczyszczenia powietrza emitowane były także na antenie Radia Merkury. Wśród mieszkańców strefy śródmieścia (strefa bilansowa A1) rozprowadzono materiały informujące o zagrożęńiach wynikających z niskiej emisji. Na bieżąco aktualizowano i rozbudowywano stronę www.poznan.pl/srodowisko. Od poczętku 2014 r. opracowywany i dystrybuowany jest biuletyn pn. „Ekologiczny Poznań”.

■ Infrastruktura

Infrastruktura techniczna

Poznań jest miastem o wysokim poziomie infrastruktury technicznej. Blisko 97% mieszkańców korzystało z miejskiej sieci wodociągowej, 91% z sieci kanalizacyjnej, a 82% z sieci gazowej. W 2014 r. przeciętny mieszkaniec zużył na cele bytowe 110 litrów wody na dobę. Jakość wody dostarczanej przez system wodociągowy spółki Aquanet SA była po uzdatnieniu dobra i nie odbiegała od obowiązujących norm.

Wszystkie ścieki oczyszczano mechanicznie i biologicznie w 2 podstawowych dla Poznania oczyszczalniach: Centralnej Oczyszczalni Ścieków (COŚ) w Koźiegłłowach oraz Lewobrzeżnej Oczyszczalni Ścieków (LOŚ) przy ul. Serbskiej w Poznaniu. Łączna ilość ścieków oczyszczanych przez poznańskie oczyszczalnie wyniosła 137 m³ na dobę.

Mimo rozbudowy sieci kanalizacyjnej nadal istnieją rejonu nieskanalizowane. Aquanet SA kontynuował realizację dużego projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla ochrony zasobów wodnych w Poznaniu i okolicach” o wartości ponad 1 mld zł. Pierwszy etap projektu obejmuje realizację 12 zadań inwestycyjnych na terenie miast i gmin: Poznań, Mosina, Luboń i Kórnik. Duże znaczenie dla rozwoju miasta posiada trwająca modernizacja stacji uzdatniania wody w Mosinie. Rozpoczęto także m.in. drugi etap budowy sieci kanalizacyjnej w Szczepankowie oraz kontynuowana jest budowa kanalizacji w rejonie osiedli Marlewo i Minikowo. Działania te spowodują odblokowanie rezerw inwestycyjnych w prawobrzeżnej części miasta.

Dostawy energii elektrycznej i gazu sieciowego z krajowych systemów elektroenergetycznego i gazowniczego całkowicie pokrywały zapotrzebowanie podłączonych odbiorców. Dystrybutorzy tego rodzaju energii realizowali wieloletnie programy rozbudowy oraz modernizacji sieci i urządzeń energetycznych i gazowych, szczególnie w tych rejonach miasta, w których brak sieci gazowej uniemożliwia podłączenie odbiorców.

Miejski system ciepłowniczy dostarczał energię ciepłą z 2 elektrociepłowni (Garbary¹⁴⁸ i Karolin) oraz ponad 300 kotłowni i ciepłowni lokalnych, w ilości w pełni pokrywającej zapotrzebowanie podłączonych odbiorców. Łączna długość sieci ciepłej wzrosła do 507 km. Rozwój miejskiego systemu ciepłowniczego jest realizowany poprzez włączenia zarówno nowo powstających budynków, jak i obiektów istniejących. Obecnie głównymi obszarami inwestowania są Marcelin, Łacina, Wilda oraz centrum Poznania. W 2014 r. do systemu włączono 9 szkół, które zrezygnowały z ogrzewania gazowego. Kontynuowany jest program kompleksowej poprawy efektywności energetycznej obiektów Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, zlokalizowanych przy ulicach Polnej i Rokietnickiej. W 2014 r. rozpoczęto także projekt podłączenia do sieci miejskiej 64 źródeł gazowych należących do spółki Veolia¹⁴⁹, który przyczyni się do obniżenia emisji w centrum miasta. Realizację projektu zaplanowano na 5 lat.

W celu poprawy warunków środowiska naturalnego i zmniejszenia zanieczyszczenia w zabudowanych dzielnicach miasta od dziewięciu lat realizowany jest program rewitalizacji starych zespołów mieszkaniowych, obejmujący m.in. poprawę komfortu cieplnego mieszkań oraz obniżenie kosztów ich ogrzewania. Program to wspólne przedsięwzięcie Miasta Poznania, Veolia Energia Poznań ZEC S.A. oraz zarządców zespołów mieszkaniowych.

Infrastruktura informatyczna

W 2014 r. prowadzono prace nad wdrożeniem projektów związanych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w celu zwiększenia efektywności zarządzania miastem oraz podniesienia zakresu i jakości usług świadczonych przez Miasto Poznań. Koncentrowano się na rozbudowie Zintegrowanego Systemu Informatycznego Wspomagającego Zarządzanie Miastem oraz Systemu Informacji Przestrzennej. W ramach realizacji projektu budowy systemu bezprzewodowej komunikacji szerokopasmowej „Bezprzewodowy Poznań”¹⁵⁰ w centrum miasta i na

Ostrowie Tumskim funkcjonuje miejska bezpłatna sieć bezprzewodowego dostępu do Internetu¹⁵¹. Miasto Poznań, aby umożliwić bezpłatny dostęp do Internetu osobom niezamożnym, realizuje projekt unijny pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Poznaniu”, którego celem jest dostarczenie Internetu do 3 tys. gospodarstw domowych zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. W 2014 r.¹⁵² rozpoczęto pełną realizację systemu Poznańskiej Elektronicznej Karty Aglomeracyjnej (PEKA) – narzędzia służącego do koordynacji systemu transportowego w aglomeracji poznańskiej. Dostęp do bezprzewodowego Internetu mają także pasażerowie poznańskiej komunikacji miejskiej, w której uruchomiono sieć mobilnych hotspotów z ponad 500 punktami dostępowymi, obsługiwanych przez operatora INEA SA. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego realizuje największy w kraju projekt unijny pn. „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa”¹⁵³, w ramach którego mieszkańcy, przedsiębiorstwa oraz organy administracji publicznej województwa wielkopolskiego uzyskają możliwość dostępu do ultraszybkiej sieci telekomunikacyjnej.

Przy realizacji wielu przedsięwzięć z zakresu ICT Miasto Poznań współpracuje z Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym (PCSS) – jednym z największych w Polsce centrów komputerowych. PCSS jest operatorem ogólnopolskiej szerokopasmowej sieci optycznej PIONIER (stanowiącej bazę dla badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze informatyki i telekomunikacji, nauk obliczeniowych, aplikacji i usług dla społeczeństwa informacyjnego) oraz miejskiej sieci komputerowej POZMAN¹⁵⁴ (zbudowanej w technologii światłowodowej szkieletowej, o długości ponad 200 km i obejmującej obszar prawie całego Poznania). Sieć PIONIER dysponuje szybkim połączeniem z sieciami niemiecką, duńską i białoruską, a przez światową organizację GLIF zapewnia dostęp do sieci naukowych na całym świecie. PCSS jest jednym z polskich Centrów Komputerów Dużej Mocy¹⁵⁵. Komputer PCSS oraz Cluster Platform Grupy Allegro znalazły się na liście TOP500¹⁵⁶ najszybszych PC na świecie.

W 2014 r. kontynuowano budowę Centrum Badawczego Polskiego Internetu Optycznego¹⁵⁷, które umożliwi szybszy rozwój badań i wdrożeń w zakresie e-infrastruktury, ICT i ich zastosowań. Wraz z obiektami Politechniki Poznańskiej tworzy ono powstające Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii Informatycznych, realizowane przez konsorcjum PCSS, PAN-u i Politechniki Poznańskiej. PCSS, wspólnie z Miastem Poznań i Politechniką Poznańską oraz poznańskimi firmami ICT, jest inicjatorem Wielkopolskiego Klastra Teleinformatycznego WKlaster, którego celem jest dynamiczny wzrost wielkopolskich przedsiębiorstw ICT w oparciu o wiedzę jednostek badawczo-rozwojowych¹⁵⁸. W Poznaniu powstaje Centrum Badań Technologii Informatycznych, które jest inicjatywą naukowo-komercyjną powołaną przez spółkę Beyond.pl. Nowa serwerownia to jeden z największych tego typu obiektów w Polsce. Centrum danych¹⁵⁹ pod względem technicznym będzie porównywalne z najlepszymi obiektami na świecie należącymi do Google, Facebooka czy SwitchNap.

Infrastruktura drogowa

Podstawowy układ komunikacyjny w Poznaniu tworzy 216 dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Na miejską infrastrukturę drogową składa się 1041 km dróg (w tym 86% z nawierzchnią twardą) oraz 92 obiekty inżynierskie (mosty, wiadukty). W 2014 r. w ciągach ulicznych zainstalowanych było 45,7 tys. punktów świetlnych, tj. o 306 więcej niż rok wcześniej.

Poznań posiada wysoki wskaźnik motoryzacji, który na koniec 2014 r. wyniósł 599 samochodów osobowych na 1000 mieszkańców. W mieście zarejestrowanych było 414 tys. pojazdów, tj. o 1,3% więcej niż w 2013 r. Funkcjonująca w Poznaniu Strefa Płatnego Parkowania obejmuje 9 tys. miejsc postojowych oraz 422 parkomaty, a na jej obrzeżach znajduje się 7 parkingów buforowych typu P&G¹⁶⁰ z 817 miejscami.

Wytyczone na terenie Poznania ścieżki rowerowe o łącznej długości 134 km stanowią 12,9% sieci ulic miejskich. Miasto Poznań prowadzi sezonową wypożyczalnię rowerów, zlokalizowaną na dworcu autobusowym na os. Jana III Sobieskiego. Turyści i mieszkańcy Poznania od 2012 r. mogą korzystać także z sieci bezobsługowych wypożyczalni rowerów uruchomionych w ramach „Poznańskiego Roweru Miejskiego”(PRM)¹⁶¹. Sieć PRM licząca 16 stacji, w tym 9 (z 90 rowerami) uruchomionych w 2014 r., udostępnia łącznie 170 rowerów. Sieć stacji PRM, usytuowanych początkowo na moście Teatralnym, dworcu PKP, dworcach MPK przy rondach Rataje i Śródka, skrzyżowaniu ulic Garbary i Małe Garbary, pl. Wolności oraz na ul. Półwiejskiej przy Centrum Sztuki i Biznesu Stary Browar, w 2014 r. rozszerzono o stacje przy pętlach tramwajowych na Ogrodach oraz os. Jana III Sobieskiego, przy rynkach Jeżyckim oraz Wildeckim, w parku Wilsona, na terenie Kampusu Morasko oraz Bramy Poznania ICHOT, a także na ul. Słowiańskiej oraz skrzyżowaniu ulic Bukowskiej i Przybyszewskiego.

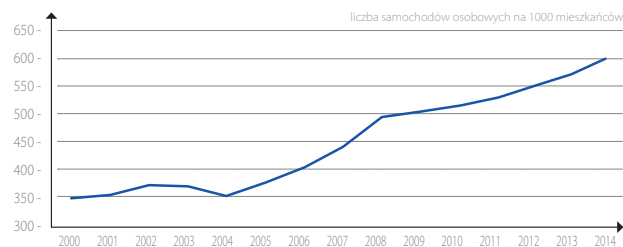
Wśród prowadzonych licznych inwestycji drogowych w 2014 r. zakończono przebudowę ul. Grunwaldzkiej na odcinku od ul. Smoluchowskiego do ul. Malwowej, przebudowano Al. Solidarności, rozbudowano skrzyżowanie ulic Krzywoustego–Ługańskiej–Ostrowskiej–Bodawskiej na Szczepankowie. Kontynuowano prace przy przebudowie ronda Kaponiera oraz realizowano program przebudowy, modernizacji i remontów dróg lokalnych. Na budowę nowej infrastruktury Miasto Poznań w dużej części pozyskuje środki zewnętrzne. Na niebezpiecznych skrzyżowaniach wybudowano nowe lub zmodernizowano już funkcjonujące sygnalizacje świetlne, które są sukcesywnie podłączane do Centrum Sterowania Ruchem. W 2014 r. trwały prace przy realizacji projektu „System ITS Poznań”¹⁶² wdrażanego w południowo-zachodniej części miasta.

Transport zbiorowy

Z transportu zbiorowego w 2014 r. skorzystało ponad 208 mln pasażerów, tj. o 5,6% więcej niż w 2013 r. Średni wskaźnik punktualności na liniach dziennych wyniósł 88,6% w przypadku linii tramwajowych i 75,8% w przypadku linii autobusowych. Tramwaje poruszały się ze średnią prędkością 19,5 km/godz. (34,9 km/godz. na linii Poznańskiego Szybkiego Tramwaju), a autobusy – 21 km/godz.

W 2014 r. rozpoczęto pełną realizację systemu Poznańskiej Elektronicznej Karty Aglomeracyjnej¹⁶³ (PEKA), której wydano 332 tys. sztuk¹⁶⁴. Ponadto wdrożono nową taryfę biletową¹⁶⁵ oraz wprowadzono Bilet Metropolitalny z korzystną taryfą dla osób płacących podatki na rzecz Poznania lub jednej

Wskaźnik motoryzacji w Poznaniu

Źródło danych: Urząd Miasta Poznania

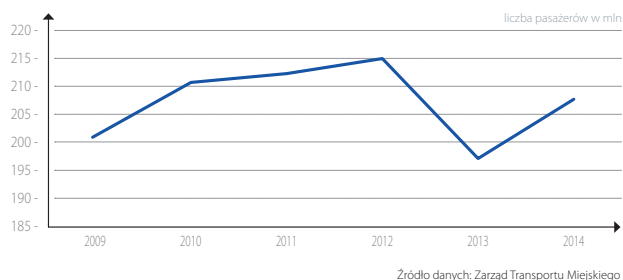
z gmin objętych porozumieniem transportowym. Kontynuowano współpracę z Politechniką Poznańską nadzorującą Międzyuczelniane Centrum Personalizacji Legitymacji Studenckiej, mające na celu obsługę studenckich i doktoranckich kart ELS i ELD jako nośnika aplikacji transportowych PEKA. System PEKA funkcjonuje również jako Elektroniczna Karta Biblioteczna. Zbudowano sieć punktów sprzedaży biletów (PSB) liczącą ponad 200 lokalizacji. Wdrożono w systemie PEKA funkcjonalność obsługi bonów żywnościowych dla korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu. W 2014 r. wśród pasażerów poznańskiego transportu zbiorowego przeprowadzono badanie nt. systemu PEKA¹⁶⁶. Badanie wykazało, iż użytkownicy karty PEKA najczęściej korzystają z biletów okresowych (57,2 %), niespełna 30% respondentów korzysta z tPortmonetki, natomiast 15,6% wykorzystuje jednocześnie obydwie dostępne opcje. Zdecydowana większość ankietowanych osób (86,5%) jest zadowolona z korzystania z transportu zbiorowego przy użyciu karty PEKA, natomiast 4,6% jest niezadowolonych z tego rozwiązania. Spośród różnych aspektów związanych z funkcjonowaniem systemu najlepiej oceniono łatwość doładowania karty przez Internet, a najgorzej – obowiązujące zasady składania reklamacji, czas oczekiwania na kartę, doładowanie karty w biletomatach, a także funkcjonowanie czytnika kart PEKA. Zdecydowana większość ankietowanych uważa, że możliwość płacenia za faktycznie przejechaną liczbę przystanków za pomocą tPortmonetki jest dobrym rozwiązaniem (79,2%). Respondenci zapytani o zalety korzystania z transportu miejskiego z użyciem karty PEKA najczęściej wskazywali na wygodę użytkowania/łatwość obsługi karty (41,2%) oraz oszczędność pieniędzy (21,2%).

Na koniec 2014 r. długość linii transportu zbiorowego w Poznaniu wynosiła 964 km, z czego 73,8% stanowiły linie autobusowe. Tabor transportu zbiorowego obejmował 228 pociągów tramwajowych oraz 317 autobusów (o średnim wieku technicznym odpowiednio 24 lat i 6 lat). Uzupełnieniem oferty transportu publicznego są usługi taksówkowe, które były świadczone przez ok. 3 tys. prywatnych taksówek. W celu podniesienia standardu podróżowania prowadzono liczne inwestycje. Do największych z nich należały prace związane z przebudową ronda Kaponiera, a także zakończenie budowy zajezdni tramwajowej¹⁶⁷ na Franowie. Poprawie płynności ruchu komunikacji miejskiej ma służyć wdrażany projekt „System ITS Poznań”. Ponadto remontowane torowiska i infrastruktura sieciowa na Wildzie, Nowym Mieście i w centrum miasta¹⁶⁸ poprawiły bezpieczeństwo ruchu tramwajowego i samochodowego, podniosły komfort podróżowania, polepszyły parametry techniczne sieci trakcyjnych oraz zmniejszyły hałas.

Plany rozwoju Poznania zakładają preferencyjne podejście do transportu zbiorowego oraz ruchu rowerowego i pieszego, przy jednoczesnym wprowadzaniu ograniczeń dla ruchu samochodowego, szczególnie w centrum miasta.

Dla usprawnienia transportu zbiorowego funkcjonują buspasy¹⁶⁹. W ścisłym centrum miasta, tj. w obszarze między ul. Solną, Al. Marcinkowskiego, ul. Święty Marcin i al. Niepodległości, obowiązuje ograniczenie prędkości do 30 km/godz. wprowadzone w 2013 r. w ramach strefy

Pasażerowie transportu zbiorowego w Poznaniu

uspokojonego ruchu „Tempo 30”. Celem tego działania jest podniesienie bezpieczeństwa, w tym przede wszystkim ograniczenie liczby wypadków drogowych, zmniejszenie różnicy prędkości pomiędzy rowerzystami i samochodami oraz zwiększenie liczby ulic przyjaznych dla wszystkich uczestników ruchu drogowego¹⁷⁰.

W 2014 r. przyjęto „Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Poznania na lata 2014–2025”¹⁷¹, który jest elementem współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach programu Narodowej Strategii Spójności opracowania pn. „Badania i opracowanie planu transportowego Aglomeracji Poznańskiej”¹⁷². W ramach programu Narodowej Strategii Spójności Miasto Poznań realizuje także projekt badawczy pn. „Badanie powiązań funkcjonalno-przestrzennych w zakresie parkingów dla obszaru Aglomeracji Poznańskiej (z uwzględnieniem wpływu sąsiadujących powiatów – SPPOFAP¹⁷³)”¹⁷⁴. Obszar badania obejmuje poza Poznaniem także powiaty kościański, wrzesiński, wągrowiecki oraz poznański. Wyniki badania zostaną wykorzystane do przygotowania dokumentu pn. „Spójna Polityka Parkingowa dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Poznańskiej (SPPOFAP). Istnieje konieczność stworzenia efektywnego (z punktu widzenia aglomeracji poznańskiej) systemu parkingów, umożliwiającego przesiadkę z samochodu osobowego na transport zbiorowy, z uwzględnieniem także roweru miejskiego, jak również sieci kolejowej (w związku z obowiązującym od 2012 r. wspólnym biletem Kolej–Bus–Tramwaj).

■ Usługi

Kultura i dziedzictwo narodowe

Instytucje i jednostki kultury

Życie kulturalne w Poznaniu animowane jest poprzez sieć działających w mieście instytucji kultury, ale także licznych organizacji pozarządowych oraz firm prywatnych. Poznań zawdzięcza im silną pozycję na kulturalnej mapie Polski, m.in. w wyniku organizowania wielu międzynarodowych wydarzeń oraz realizacji bogatej oferty projektów artystycznych i edukacyjnych na szczeblu lokalnym.

Miastu Poznań podlega 15 instytucji kultury: Teatr Polski w Poznaniu, Teatr Ósmego Dnia, Teatr Animacji w Poznaniu, Teatr Muzyczny w Poznaniu, Estrada Poznańska, Centrum Sztuki Dziecka, Biblioteka Raczyńskich, Muzeum Archeologiczne, Galeria Miejska „Arsenał”, Wielkopolskie Muzeum Niepodległości w Poznaniu¹⁷⁵, Centrum Kultury „Zamek”, Dom Kultury „Stokrotka”, Poznański Chór Chłopięcy, Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT, Wydawnictwo Miejskie Poznań. W 2014 r. jednostki te, oprócz regularnych działań statutowych, zorganizowały m.in. tak istotne imprezy kulturalne, jak: VII Ethno Port Poznań, 32. Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza „Ale Kino!”, VII Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych „Animator”, Imieniny Ulicy Święty Marcin, Noc Muzeów, IV Festiwal Poznań Baroque, IX Festiwal Jazzowy „Made in Chicago”, VII Europejskie Spotkania Teatralne „Bliscy Nieznajomi”, XXIX Dni Ułana – Święto 15. Pułku Ułanów Poznańskich oraz VII Poznańskie Kolędowanie. W 2014 r. działalność prowadziło 9 teatrów i instytucji muzycznych podlegających Miastu Poznań i Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego. Zaprezentowane w nich przedstawienia i spektakle

(łącznie prawie 2,8 tys.) obejrzało blisko 554 tys. widzów. W Poznaniu funkcjonowało również wiele innych teatrów i grup teatralnych, m.in.: Stowarzyszenie Teatr Strefa Ciszy, Teatr Porywacze Ciał, Teatr Usta-Usta Republika, Teatr ATOFRI, Studio Teatralne Blum, Studio – Teatr Castingowy mplusm, Mój Teatr, Trzeci Teatr Lecha Racza, Teatr u Przyjaciół i Korporacja Teatralna. W Poznaniu działało 19 muzeów, kilkadziesiąt galerii oraz bibliotek publicznych, w tym największa – Biblioteka Raczyńskich, skupiająca 48 placówek miejskich, w tym 42 filie biblioteczne (12 dla dorosłych, 12 dla dzieci i 18 łączonych)¹⁷⁶. Na koniec 2014 r. w mieście funkcjonowało 12 kin, w tym 5 multipleksów: Cinema City Kinopolis, Ciemna City Poznań Plaza, Multikino 51, Multikino Stary Browar, Multikino Malta. Z filmowej oferty poznańskich kin, w których dyspozycji znajdowało się 16 tys. miejsc na widowni, skorzystało w ciągu roku łącznie 2,2 mln widzów¹⁷⁷.

W 2014 r. prace kontynuowała Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Kultury, utworzona przy Wydziale Kultury Urzędu Miasta Poznania, zrzeszająca organizacje pozarządowe. Komisja pełni funkcję inicjatywno-doradczą, współpracuje z Miastem Poznań m.in. w celu polepszenia i zwiększenia efektywności działań kierowanych do mieszkańców miasta.

Oferta kulturalna

W ofercie kulturalnej Poznania znalazło się wiele imprez zorganizowanych przez organizacje pozarządowe, które otrzymały od Miasta Poznania dofinansowanie na realizację 166 projektów i 71 tzw. małych grantów¹⁷⁸ oraz 12 projektów w ramach programu regrantingowego¹⁷⁹. Wśród najważniejszych imprez przygotowanych przez organizacje pozarządowe znalazły się: 24. Malta Festival Poznań 2014¹⁸⁰, IV Międzynarodowy Festiwal Filmu i Muzyki „Transatlantyk”, XIV Festiwal Fantastyki Pyrkon, VI Festiwal Polskich Filmów Krótkometrażowych „Short Waves”, XIV Światowy Przegląd Folkloru „Integracje”, Festiwal „LuxFest”, VII KontenerART, XIV Festiwal Muzyki Pasyjnej i Paschalnej, V Międzynarodowy Festiwal Fletowy, XI Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Georga Philippa Telemanna, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej – 43. Poznańska Wiosna Muzyczna, V Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej „Q’arto Mondii”, V Międzynarodowy Festiwal Kultury Komiksowej Ligatura 2014, IV Music Enter Festival, VIII Ogólnopolski Festiwal Dobrego Smaku, VII Festiwal Polska Akademia Gitary, XIV Festiwal Sztuki Słowa Verba Sacra, VII Nostalgia Festival, Inwazja barbarzyńców.

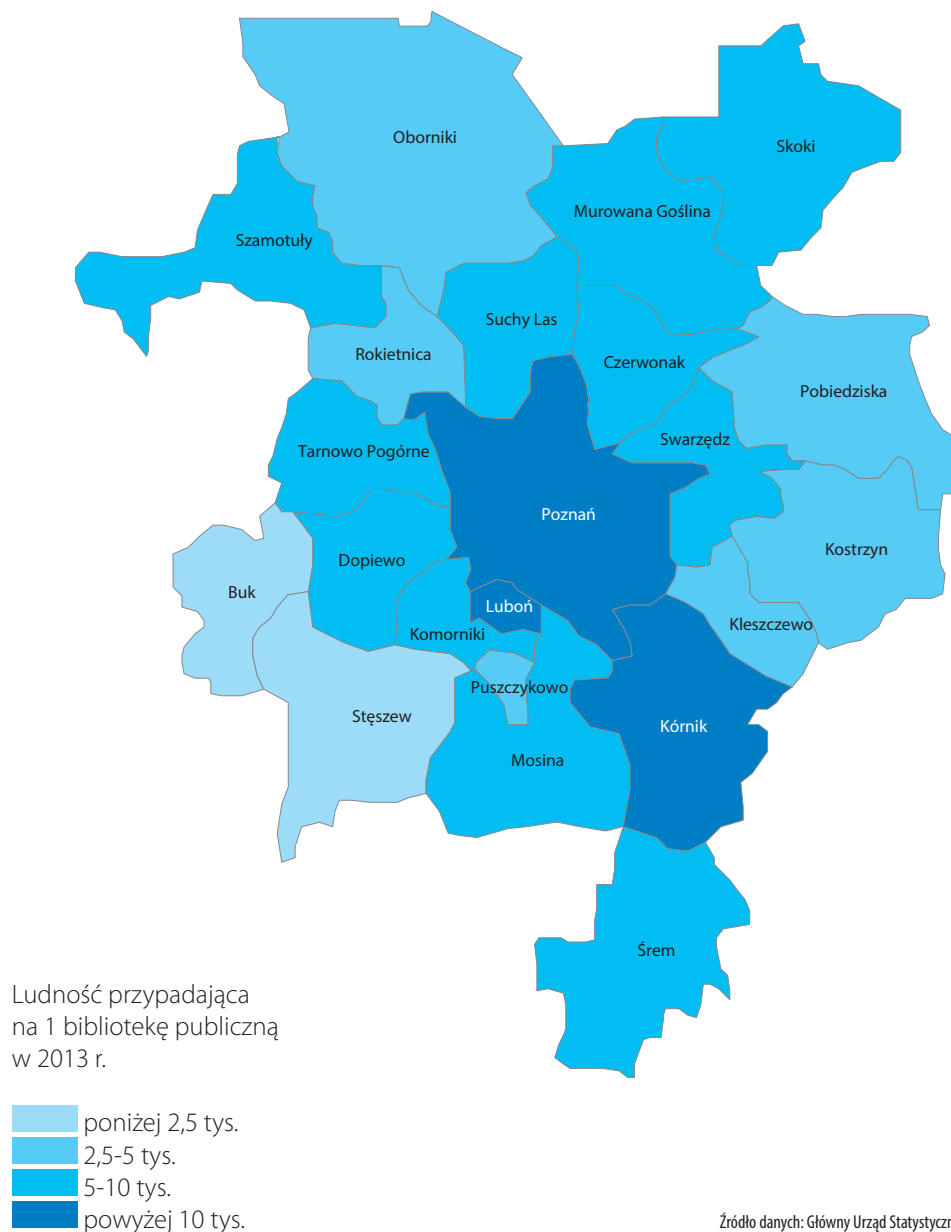
W 2014 r. świętowano jubileusze: 185-lecia istnienia Biblioteki Raczyńskich, 95-lecia Ułanów Poznańskich, 50-lecia Teatru Ósmego Dnia, 30-lecia Centrum Sztuki Dziecka oraz 25-lecia Teatru Animacji.

Edukacja kulturalna

Obok podstawowej działalności oraz organizacji przedsięwzięć kulturalnych miejskie instytucje kultury realizowały projekty o charakterze edukacyjnym, w których wzięło udział blisko 598 tys. osób. W bogatej ofercie wydarzeń o charakterze edukacyjnym znalazły się m.in. takie inicjatywy adresowane do dzieci i dorosłych, jak: Dziecięce atelier w Teatrze Polskim, Potyczki Teatralne Szkół w Teatrze Animacji, projekty i działania Centrum Sztuki Dziecka¹⁸¹, weekendy tematyczne i lekcje muzealne w Muzeum Archeologicznym i oddziałach Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości, spotkania autorskie w Bibliotece Raczyńskich oraz działania realizowane przez Centrum Kultury „Zamek”, m.in. w ramach projektu Centrum Praktyk Edukacyjnych i działalności pracowni artystycznych.

Instytucje kultury w metropolii Poznań

Wśród projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe na szczególną uwagę zasługują: XIII Poznańskie Spotkania Targowe „Książka dla dzieci i młodzieży”, Festiwal „Opera Know-how”, V Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Folkloru Kids Fun Folk Poznań 2014, Festiwal Sztuka Szuka Malucha, „Się kręci”, Salon Muzyczny – Muzeum Feliksa Nowowiejskiego, 13. Międzynarodowe Warsztaty Niepokoju Twórczego „Biennialowa Kieszeń Vincenta”, 5 Zmysłów eMOTION, Baśniowe Zoo. Interesujące były także projekty edukacyjne realizowane w ramach zimowych i letnich „Spotkań z kulturą”, np. Letnie Warsztaty Teatralne, 15. Letnie Pogotowie Sztuki, Zima w Zamku, Wakacje z Leonardem oraz działalność Domu Kultury „Stokrotka” i Młodzieżowych Domów Kultury, które organizują dzieciom i młodzieży zajęcia sportowe i rekreacyjno-turystyczne, warsztaty z dziedzin literatury, muzyki, plastyki, teatru, tańca, a także imprezy okolicznościowe, konkursy, turnieje i wycieczki.

Nowe przestrzenie dla kultury

W ramach rozwoju i poprawy infrastruktury w dziedzinie kultury oddano do użytku Bramę Poznania ICHOT, zakończono remont Muzeum Literackiego Henryka Sienkiewicza oraz widowni głównej sceny Teatru Polskiego. Kontynuowano współfinansowaną przez Miasto Poznań i Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego odbudowę Zamku Królewskiego na wzgórzu Przemysła.

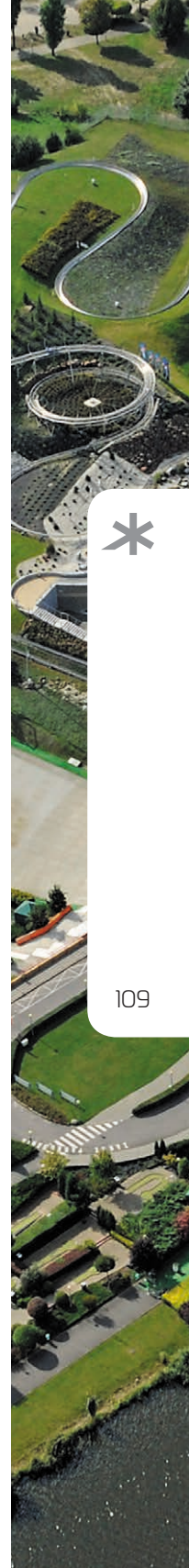
Zarządzany przez Estradę Poznańską Pawilon Nowej Gazowni przekazano w wyniku konkursu organizacji pozarządowej (Czapski Art Foundation), która zaproponowała bogaty program działań kulturalnych i edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru sztuk wizualnych. Galeria Miejska „Arsenał” wzbogaciła się o odrestaurowany, zabytkowy fotoplastykon.

Ochrona zabytków

W Poznaniu znajduje się ok. 0,5 tys. zabytków budownictwa świeckiego i sakralnego. Najbardziej zagrożone i najcenniejsze obiekty corocznie poddawane są pracom remontowo-konserwatorskim. W 2014 r. przeprowadzono konserwację i restaurację¹⁸² m.in.: zabytków archeologicznych, pochodzących z badań archeologicznych przeprowadzonych w latach 2012–2013 na Śródcę; dwóch ołtarzy w kościele pw. NMP Niepokalanie Poczętej; wodotrysków na terenie parku Wilsona; cokołu westybulu Urzędu Miasta Poznania. Remont budynku przy ul. Woźnej 5 zainicjował wieloletni program renowacji kamienic komunalnych na Starym Mieście. Przekazano także dotację, przeznaczoną na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w 13 obiektach wpisanych do rejestru zabytków. Wykonano również prace remontowo-konserwatorskie¹⁸³ ołtarza „Matki Boskiej i Świętych Aniołów” w Katedrze Poznańskiej, barokowego obrazu „Epitafium biskupa Józefa Pawłowskiego” wraz z neobarokową ramą w Farze Poznańskiej, kwatery z zespołu malowideł ściennych Wacława Taranczewskiego w kościele parafialnym pw. Św. Anny, krucyfiks z przełomu XVII i XVIII w. w kościele parafialnym pw. Św. Marcina, nagrobków na cmentarzach na Cytadeli i Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan oraz wielu innych obiektów na terenie Poznania.

W celu uporządkowania przestrzeni publicznej rozpoczęto procedury dotyczące utworzenia Parku Kulturowego w centrum miasta. Ponadto Miejski Konserwator Zabytków objął nadzorem konserwatorskim wykopaliska archeologiczne przy ul. Za Bramką oraz sondażowe badania archeologiczne na Starym Rynku, związane z planowaną modernizacją i remontem nawierzchni płyty.

W ramach umowy z Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk opracowano w 2014 r. dokumentację naukowo-historyczną dotyczącą dzieł sztuki architektury, urbanistyki, zabytków techniki, sztuki

militarnej, miejsc pamięci narodowej, ewidencji zabytków ruchomych i nieruchomych, ekspertyz konstrukcyjnych, studiów historyczno-architektonicznych, kart adresowych i dokumentacji fotograficznej obiektów zabytkowych na terenie Poznania. Ponadto zrealizowano 8 prac badawczo-dokumentacyjnych zleconych innym podmiotom.

Prowadzono również działalność popularyzatorską: prezentacja dotycząca problemów ochrony konserwatorskiej dziedzictwa kulturowego oraz o architekturze modernistycznej Poznania. Miejski Konserwator Zabytków uczestniczył w projektach: „Tu się wszystko zaczęło”, „Rzeka w mieście”, „Wartostrada”, a we współpracy z Plastykiem Miejskim opracował wytyczne dotyczące estetyki ogródków na Starym Rynku.

Sport i rekreacja

Baza sportowa

Poznań posiada 4 jeziora, wykorzystywane dla celów sportowych i rekreacji. Na Jeziorze Maltańskim znajduje się jeden z najnowocześniejszych w Europie torów regatowych, a w jego otoczeniu – sztuczny stok narciarski, kolejka górską, letni tor saneczkowy, park linowy, kompleks sportowo-rekreacyjny Termy Maltańskie oraz rodzinny plac zabaw. Ponadto poznańska baza sportowa, na którą w 2014 r. złożyło się łącznie 914 obiektów, obejmowała m.in.: 4 stadiony i 6 boisk sportowych z widownią, 493 boiska¹⁸⁴, 190 hal i sal, 14 pływalni krytych, 6 kąpielisk i pływalni odkrytych, 4 lodowiska, 5 kręgielni, 6 strzelnic, 13 przystani wodnych, 135 kortów tenisowych, 23 korty do squasha, 4 ściany wspinaczkowe, 3 skateparki, pole golfowe, hipodrom oraz tory samochodowy i łuczniczy. Obiektami tymi dysponowały Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji, szkoły, osiedla, kluby, stowarzyszenia, uczelnie, spółdzielnie mieszkaniowe, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz osoby prywatne. W 2014 r. do użytkowania oddano 2 boiska (na osiedlach Stefana Batorego i Hetmańskim), salę gimnastyczną w Szkole Podstawowej nr 10 oraz ścianę wspinaczkową „Block House” przy ul. Św. Michała. Wśród innych inwestycji w infrastrukturę sportową i rekreacyjną należy wymienić kontynuację prac związanych z modernizacją konstrukcji żelbetowej hali widowiskowo-sportowej „Arena”. Pracami modernizacyjnymi objęto także Tor Regatowy „Malta”, pływalnię krytą na Ratajach oraz Sport Hotel. Zmodernizowano również obiekty Klubu Sportowego „Poznań”, w tym basen i halę sportową, z których korzystać będą przede wszystkim uczniowie Zespołu Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1. Ponadto rozpoczęto prace na Gołębiniu, gdzie w ramach projektu pn. „Sportowy Gołąb” modernizacją objęto m.in. istniejące boisko oraz infrastrukturę toru żużlowego.

Upowszechnianie kultury fizycznej

Z różnorodnych form aktywnego spędzania czasu oraz doskonalenia i rozwijania umiejętności sportowych, dofinansowanych z budżetu Miasta Poznania, skorzystało ok. 90 tys. dzieci i młodzieży oraz dorosłych. W 2014 r. młodzież objęta systemem współzawodnictwa sportowego swoje zdolności rozwijała w 37 dyscyplinach sportowych, trenując pod okiem instruktorów i trenerów w 101 Młodzieżowych Centrach Sportu. Młodzi sportowcy rywalizowali ze sobą podczas Poznańskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej, obejmujących Igrzyska Szkół Podstawowych, Gimnazjów oraz Licealiadę.

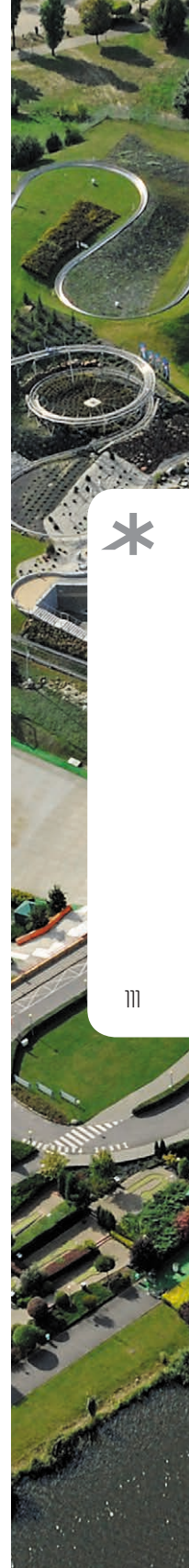
W czasie wolnym od nauki uczniowie brali udział w zajęciach rekreacyjno-sportowych organizowanych m.in. w ramach projektów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, do których należały m.in. program „Trener osiedlowy” oraz akcja „Lato i zima w mieście”. Miasto Poznań, we współpracy z Polskim Związkiem Piłki Nożnej oraz Wielkopolskim Związkiem Piłki Nożnej, rozpoczęło program szkoleniowy pn. „Akademia Młodych Orłów – Dni Talentu”, w ramach którego przez cały rok szkolny chłopcy i dziewczynki będą trenować pod okiem wykwalifikowanych trenerów. Poznań znalazł się w gronie czterech miast, w których rozpoczęto realizację projektu pn. „Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki dla dziewcząt i chłopców”¹⁸⁵ (SMOK). Poznański SMOK jest jednym z dwóch żeńskich ośrodków, w którym trenuje ok. 200 adeptów koszykówki – uczennic szkół podstawowych nr: 34, 35, 65 oraz Gimnazjum nr 9. Wszyscy poznaniacy niezależnie od wieku mogli wziąć udział w organizowanych przez Miasto Poznań imprezach krajoznawczych, obejmujących rajdy piesze, kolarskie, rowerowe, spływy kajakowe, a także przechadzki po mieście wraz z przewodnikiem.

Wsparcia udzielano osobom niepełnosprawnym, które były zainteresowane wyczynowym uprawianiem sportu¹⁸⁶. W ramach projektów skierowanych do tej grupy sportowców w 2014 r. ok. 590 zawodników wzięło udział w stałych, całorocznych zajęciach sportowych, a ponad 2 tys. niepełnosprawnych osób uczestniczyło w zorganizowanych imprezach. Dofinansowywanie stałych zajęć sportowych jest równocześnie wsparciem przygotowań do uczestnictwa w paraolimpiadach, olimpiadach głuchych i olimpiadach specjalnych. Dzięki możliwości uczestnictwa w stałych treningach niepełnosprawni zawodnicy zdobywają medale na zawodach najwyższej rangi – światowej i europejskiej.

Interesującą ofertę zajęć sportowych i rekreacyjnych Miasto Poznań skierowało do osób starszych. W 2014 r. w Poznaniu odbyła się piąta edycja targów „Aktywni 50+”. Impreza zgromadziła na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich 3,9 tys. osób. Obok szerokiego i zróżnicowanego zakresu prezentowanych produktów i usług, dla seniorów przygotowano wiele wydarzeń, wśród których znalazły się m.in. warsztaty edukacyjno-rozwojowe, artystyczne, zajęcia sportowo-ruchowe, koncerty, wykłady oraz bezpłatne badania profilaktyczne. Dużym zainteresowaniem cieszyła się również dziewiąta edycja Poznańskiej Spartakiady Seniorów, adresowana do osób po 55. roku życia i umożliwiająca sprawdzenie swoich sił w poszczególnych konkurencjach¹⁸⁷, nawiązanie nowych znajomości oraz aktywne spędzenie czasu. Powstały także kolejne ogólnodostępne miejsca rekreacji dla osób starszych, mające zachęcić do większej aktywności ruchowej. Urządzenia do ćwiczeń dla dorosłych zamontowano m.in. na osiedlach Rusa, Lecha, Czecha, Powstańców Narodowych.

Sport

W Poznaniu w 2014 r. odbyły się 504 imprezy sportowo-rekreacyjne, w tym 264 ogólnopolskie i 23 międzynarodowe. Na szczególną uwagę zasługują imprezy masowe, których w Poznaniu odbyło się 147. Po raz kolejny rekordową liczbę uczestników zgromadził jubileuszowy 15. Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza, którego trasę przebiegło 6,3 tys. osób z 27 państw, w tym spoza Europy, tj. z Kambodży, Chin, Izraela, Japonii, Kazachstanu, Kenii, Libii, USA. Do innych dużych imprez sportowych należały m.in.: 7. Poznań Półmaraton, Enea Poznań Triathlon, Mistrzostwa Świata w Smoczach Łodziach, Otwarte Mistrzostwa Świata Karate-do SWO/IJKA, Międzynarodowy Puchar S. Kato, Międzynarodowe Zawody Konne w Skokach przez Przeszkody CSI3 – V Memoriał Macieja Frankiewicza,

Mistrzostwa Europy w Rugby U-18, Międzynarodowy Turniej Tenisowy ATP Challenger „Poznań Open”, Międzynarodowe Halowe Zawody w Skokach przez Przeszkody „Cavaliada”, Plaża Wolności – Play Safety Beach Volley, 54. Poznański Międzynarodowy Kongres Brydżowy wraz z meczem międzypaństwowym Polska–Holandia oraz Europejski Festiwal Siermierzki. Imprezy masowe zorganizowane w Poznaniu przyciągnęły łącznie blisko 0,7 mln widzów.

Miasto Poznań wsparło również udział czołowych poznańskich zespołów w zawodach ekstraklasy i pierwszej ligi. Pomoc finansową otrzymało 9 klubów sportowych biorących udział w rozgrywkach o mistrzostwo Polski w kategorii seniora w następujących dyscyplinach: hokej na trawie, piłka ręczna mężczyzn, rugby mężczyzn, piłka nożna kobiet, koszykówka, piłka wodna mężczyzn.

Doceniając osiągnięcia sportowców, Miasto Poznań przyznało nagrody oraz stypendia sportowe. W 2014 r. indywidualną Nagrodą Sportową Miasta Poznania dla trenera uhonorowano Edwarda Motyla ze Stowarzyszenia Lekkoatletycznego „Olimpia Poznań”. Nagrodę Sportową Miasta Poznania dla zawodnika otrzymał, trenujący w Klubie Sportowym „Posnania”, Marcin Grzybowski, który m.in. na Mistrzostwach Europy Seniorów w 2013 r. zajął 2. i dwukrotnie 3. miejsce w kanadyjnce jednoosobowej na dystansach 5000 m oraz 500 m i 1000 m. Zawodnikom, którzy zajęli wysokie miejsca w zawodach międzynarodowych i krajowych, przyznano 65 stypendiów sportowych, w tym 50 stypendiów dla młodzieży. Największe sukcesy indywidualne poznańscy sportowcy odnieśli w kajakarstwie, wioślarstwie, pływaniu w płetwach, łyżwiarstwie szybkim, zapasach, taekwondo olimpijskim, rzucie młotem, akrobatyce szybkiej oraz bilardzie. Zajęli oni czołowe miejsca w pucharach świata, mistrzostwach świata oraz Europy (w tym akademickich, juniorów i młodzieżowych). W rywalizacji drużynowej na szczęcie międzynarodowym, reprezentacja Polski z udziałem poznaniaków zdobyła złoty medal na Mistrzostwach Europy Kadetów i Juniorów w Siermierce w Jerozolimie; brązowe medale: w łyżwiarstwie szybkim na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Soczi oraz w Halowych Mistrzostwach Europy Kobiet w Hokeju na Trawie w Pradze. W 2014 r. Miasto Poznań po raz kolejny zajęło 2. miejsce w ogólnopolskiej klasyfikacji gmin we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży, sporządzanej przez Ministerstwo Sportu i Turystyki na podstawie wyników rywalizacji młodych sportowców.

■ Jakość życia

W ramach projektu pn. „Monitorowanie jakości usług publicznych jako element zintegrowanego systemu zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego”, dofinansowanego z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w 2014 r. w Poznaniu przeprowadzono 2 badania jakości życia (JŻ) i jakości usług publicznych (JUP). Badania, na zlecenie Urzędu Miasta Poznania, przeprowadziło Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter sp. z o.o. w Poznaniu.

Pierwsze badanie wykonano w czerwcu i lipcu na próbie 350 poznaniaków, zamieszkujących obszar tzw. Śródmieścia obejmującego: Stare Miasto, Jeżyce, Św. Łazarz, Wildę oraz Ostrów Tumski–Śródkę–Zawady–Komandorię. W drugim badaniu, które odbyło się w sierpniu i wrześniu, poproszono o wypowiedź 800 losowo dobranych poznaniaków z całego miasta, w tym również ze Śródmieścia. W obu badaniach wykorzystano technikę wywiadów kwestionariuszowych z kwestionariuszem standaryzowanym PAPI, a badaną populację stanowili mieszkańcy w wieku 18–70 lat, zameldowani

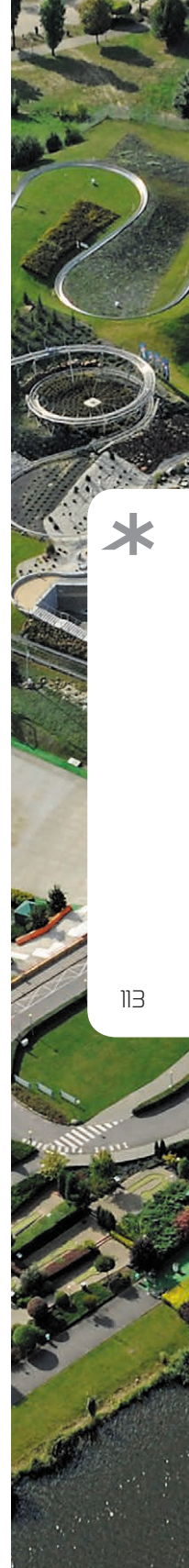
w Poznaniu na pobyt stały lub czasowy powyżej trzech miesięcy. Badania sondażowe opierały się na reprezentatywnym pomiarze opinii w zakresie oceny wybranych aspektów jakości życia oraz jakości usług publicznych. Do badania opinii mieszkańców posłużyła skala Likerta, polegająca na przedstawieniu pewnych sformułowań w 5-stopniowej skali i przypisaniu tym sformułowaniom wartości od 1 do 5, którym przyporządkowano określone odpowiedzi, tj. wartości: 5 – „zdecydowanie tak” (bardzo zadowolony), 4 – „raczej tak” (raczej zadowolony), 3 – „trudno powiedzieć”, 2 – „raczej nie” (raczej niezadowolony), a wartości 1 – „zdecydowanie nie” (bardzo niezadowolony). W badaniach przyjęto, że wartość wskaźnika (liczona jako średnia arytmetyczna) przekłada się na ocenę aspektów w następujący sposób: poniżej 2,25 – ocena bardzo zła, od 2,25 do 2,75 – ocena raczej zła, od 2,76 do 3,25 – ocena neutralna, od 3,26 do 3,75 – ocena raczej dobra i powyżej 3,75 – ocena bardzo dobra.

W zdecydowanej większości przypadków, ocena różnych aspektów jakości życia ujętych w badaniach mieszkańców Śródmieścia wypadła podobnie jak w badaniu obejmującym mieszkańców całego miasta.

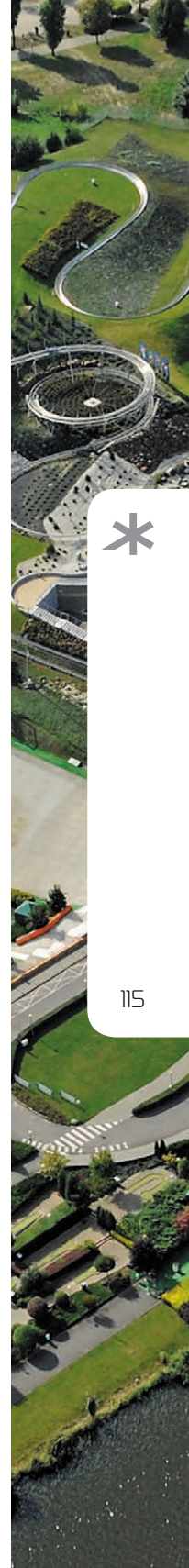
Ankietowani w obu badaniach bardzo wysoko ocenili atrakcyjność Poznania w aspektach: gospodarczym, turystycznym, kulturalnym i sportowym, a przede wszystkim jako miejsca do studiowania (średnia ocena powyżej 4,20). Podobny poziom zadowolenia ankietowani wykazali w trakcie oceny atrakcyjności i łatwości użytkowania przestrzeni publicznej (średnia ocena powyżej 3,77). Bardzo wysoko mieszkańcy ocenili poczucie związku z miastem oraz fakt mieszkania w tym miejscu (średnia ocena powyżej 4,0). Poznaniacy bardzo wysoko ocenili także swoje mieszkania w zakresie powierzchni, umeblowania, wyposażenia w sprzęt AGD i dostęp do usług teleinformatycznych (średnia ocena powyżej 3,90).

W granicach oceny złej znalazła się: dostępność przestrzeni miejskiej dla osób niepełnosprawnych, zwłaszcza jakość chodników i krawężników (średnia ocena 2,44). Podobnie mieszkańcy Poznania ocenili poziom hałasu ulic. Najgorzej w badaniach wypadła ocena czasu przejazdu przez miasto w godzinach szczytu (średnia ocena poniżej 1,9).

Jak już wyżej wspomniano, w większości przypadków oceny poszczególnych zjawisk zarówno w badaniach dla Śródmieścia, jak i w badaniach obejmujących całe miasto wypadły podobnie. Różnice wystąpiły jednak w udziale poszczególnych grup, deklarujących skrajne odpowiedzi. W przypadku mieszkańców Śródmieścia większy niż dla całego miasta był odsetek osób deklarujących bardzo zły bądź zły stan zdrowia (Śródmieście – 11,4%, mieszkańcy całego miasta – 6,9%). Różnice w wynikach badań dotyczyły również codziennego korzystania z publicznych środków transportu. Codzienne korzystanie z tramwaju bądź autobusu deklarowało ponad 56% mieszkańców Śródmieścia, w skali całego miasta odsetek ten był niższy i wynosił niecałe 48%. Punktualność i częstotliwość kursowania transportu publicznego w Poznaniu oceniła pozytywnie większość poznaniaków, przy czym odsetek ten był większy wśród mieszkańców Śródmieścia (odpowiednio 68% i 71%) niż wśród ogółu poznaniaków (58,9% i 59,2%). Nisko oceniono łatwość parkowania samochodem – 45% respondentów ze Śródmieścia i 25% mieszkańców całego miasta uznało, że stanowi to problem. Ponad 60% ankietowanych mieszkańców Śródmieścia uznało, że ulice miasta są nadmiernie hałaśliwe, podczas gdy podobnego zdania było tylko 18% ankietowanych reprezentujących całe miasto. Zdecydowanie więcej mieszkańców Śródmieścia (30,6%) niż ankietowanych reprezentujących całe miasto (17,9%) wskazywało także na problem braku odpowiednich miejsc spacerowych dla czworonogów. W Śródmieściu korzystanie

z miejskich stron internetowych deklarowało 46,4% ankietowanych, w badaniach przeprowadzonych na terenie całego miasta odsetek ten był niższy o 10%. Ankietowani mieszkańcy Śródmieścia ocenili bardzo dobrze poznańskie szkoły zawodowe i technika, a mieszkańcy całego miasta taką samą wysoką notę przyznali szkołom podstawowym i gimnazjom. Działania Urzędu Miasta Poznania mające na celu promocję Poznania nie były zbyt rozpowszechnione w świadomości mieszkańców stolicy Wielkopolski. Tylko 34% ankietowanych spotkało się z działaniami promującymi miasto. Odsetek mieszkańców Śródmieścia deklarujących kontakt z takimi działaniami był aż o 10% wyższy. Badania wykazały, iż najbardziej popularną aktywnością fizyczną było spacerowanie. Ponad 70% mieszkańców deklarowało tę formy rekreacji co najmniej kilka razy w miesiącu. Aż 32% mieszkańców Śródmieścia spacerowało codziennie, z badań populacji całego miasta wynika, że pozostali codzienny spacer wybierali rzadziej (18,6%). W ciągu trzech najbliższych lat możliwość zmiany miejsca zamieszkania rozważało niecałe 10% mieszkańców Śródmieścia i 4,5% respondentów zapytanych w badaniu obejmującym całe miasto. Z tych osób połowa zadeklarowała chęć przeprowadzki do sąsiedniej gminy w obrębie aglomeracji poznańskiej. Co dziesiąty zapytany w badaniu całego miasta i aż co czwarty mieszkaniec Śródmieścia zastanawiał się nad przeniesieniem się do innego kraju.

Tramwaj wodny

W czasie wojny firma komunikacji miejskiej funkcjonowała pod nazwą Posener Strassenbahn AG.

Fot. Statek Oder; zbiory Muzeum MPK

W jednym z moich pism war-
wne doskonały,
tach Informato-

za cały szereg
ów, ówładczą-
kultury naszej

ze specjalnym
chwileż rozmowa
o rzeczy
py, nie mając
z podanej in-
na wszelki wy-
wracają kilka-
spomnieli zapi-
albo przypom-
ej sprawie post

trzy dni z rzę-
połączenia do
wości, a kiedy
od informatora
informacje tylko
a zdecydował się
bać, odszedł od
żona i przeko-
ności urzędni-

um MPK

tatek Oder; z

rzeką Warą. Kopalnia węgla brunatnego, miejsce obezwadniania P.W. i harcerczy.

1. Wye. od 25. 12. — 28. 12 6-dniowa do Zakopanego z utrzymaniem.
2. od 29. 12. — 3. 1. 37 6 dniowa do Zakopanego.
3. od 5. 1. — 11. 1. 37 6-dniowa do

JOZNAWCZY

Krajoznawcze wojew. poznańskiego

ow. Krajoznawczego

urzy- kiego miłośnika idei krajoznawczej i naj-
starszego z krajoznawców sen. i b. ku-
ratora B. Chrzanowskiego. Gdy by jednak
sen. Chrzanowski urzędu tego nie mógł
objąć, miejsce jego zająłby p. Kisielewski.
Do zarządu ponad to weszli pp. inż.
Dąbrowski, Jankowska, msa. Heppawa,
inż. Makowski, mgr. Michalski dr. K.
Ziolecki, dr. Brosa, Stróżyński i Pieczyń-
ska. Komisję rewizyjną tworzą pp. prof.
Adamowicz, Jareza, Grocholski.

wać się o pociąg?

war- jak korzystać z informacji? Przed
nasty, zwróceniem się do informacji do busa
zasto- podróży,
ereg kładnie
czają- sobie na
aszej Dąka

Czy chce
popiechn
lub pod
poleton
podróży
ehać? C
wieszore
dnem c

Otrzy
odrazu n
karleczce
pisanie ty

Pytan
winny by
formator
kim czas
może wd
z jednym
jest bezp
ności do
su inform

O li
turalnym
informac
i bądźcie

ek zimo

popularne i

Pociąg

1. Pociąg popularny od 4. 1. 37 —
7. 1. 37. do Zakopanego.
2. Pociąg popularny od 4. 2. 37 —
7. 2. do Zakopanego.
3. Pociąg popularny do Chędziny za-

Rozkład jazdy tramwajów.

Linja nr. 1 Wielka-Dworzec.

Wielka odj. 5,35 5,45 5,55 6,02 co 10
minut do godz. 23,52.

Dworzec odj. 5,50 6,10 co 10 minut do
godz. 23,40. W godz. od 7,00 do 9,30
co 1300 do 1500 i od 18—19 trwa
ruch 5 cio minutowy tylko w dni po-
wzednie.

Linja nr. 2 Poła-Sródk.

Poła odj. 6,18 co 10 minut do godz.
22,50.

Sródk odj. 6,20 co 10 minut do go-
dziny 23.

Linja nr. 3 Rynek Jeżycki-Bolsko

Rynek odj. 6,31 co 10 minut do godz.

Bolsko odj. 6,33 co 10 minut do godz.

23,40.

Wielka odj. 5,35 5,45 5,55 6,02 co 10

minut do godz. 23,52.

Dworzec odj. 5,50 6,10 co 10 minut do

godz. 23,40. W godz. od 7,00 do 9,30

co 1300 do 1500 i od 18—19 trwa

ruch 5 cio minutowy tylko w dni po-
wzednie.

Poła odj. 6,18 co 10 minut do godz.

22,50.

Sródk odj. 6,20 co 10 minut do go-
dziny 23.

Rynek odj. 6,31 co 10 minut do godz.

Bolsko odj. 6,33 co 10 minut do godz.

23,40.

Wielka odj. 5,35 5,45 5,55 6,02 co 10

minut do godz. 23,52.

Dworzec odj. 5,50 6,10 co 10 minut do

godz. 23,40. W godz. od 7,00 do 9,30

co 1300 do 1500 i od 18—19 trwa

ruch 5 cio minutowy tylko w dni po-
wzednie.

Poła odj. 6,18 co 10 minut do godz.

22,50.

Sródk odj. 6,20 co 10 minut do go-
dziny 23.

Rynek odj. 6,31 co 10 minut do godz.

Bolsko odj. 6,33 co 10 minut do godz.

23,40.

Wielka odj. 5,35 5,45 5,55 6,02 co 10

minut do godz. 23,52.

Dworzec odj. 5,50 6,10 co 10 minut do

godz. 23,40. W godz. od 7,00 do 9,30

co 1300 do 1500 i od 18—19 trwa

ruch 5 cio minutowy tylko w dni po-
wzednie.

Poła odj. 6,18 co 10 minut do godz.

22,50.

Sródk odj. 6,20 co 10 minut do go-
dziny 23.

KOMUNIKACJA MIEJSKA

Kolej Parkowa Maltanka

21 lipca 1972 r. w Poznaniu uruchomiono kolejkę dziecięcą Mal-
tanka, kursującą w sezonie wiosenno-letnim wzdłuż jeziora
Malta, na trasie o długości 3,85 km, od ronda Śródka do Ogrodu
Zoologicznego na Białej Górze. Jej prekursorem była, istniejąca
od 1956 r. na Dębcu, Harcerska Kolejka Dziecięca, którą w związ-
ku z budową Trasy Hetmańskiej przeniesiono nad jezioro Malta,
powierając wówczas jej eksploatację Miejskiemu Przedsiębior-
stwu Komunikacyjnemu w Poznaniu. Od 1972 r. kolejka dziecię-
ca dwukrotnie zmieniała nazwę: w 1998 r. na Maltańską Kolej
Dziecięcą, a w 2002 r. na Kolej Parkową Maltanka. Obsługują ją
2 lokomotywy spalinowe, 8 wagonów i parowóz. Kolejka kursuje
w dni powszednie co godzinę, w weekendy co pół godziny. Rocz-
nie przewozi blisko 200 tys. pasażerów, przede wszystkim dzieci.

"Poznański Kurier Dworcowy" z 1937 r., s. 6, nr 9 ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu

Fot. Kolej Parkowa Maltanka w 1976 r.; fot. J. Sołtysik

